БУХЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

39-дэхи жэлээ гарана

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Улаан-Үдын горкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй орган

№ 171 (9926) | 1962 оной июлиин 21, суббото | Сэн 2 мүнгэн

ҮБҺЭШЭДЭЙ, СИЛОС ДАРАГШАДАЙ ДУНДА СОЦИАЛИС МҮРЫСӨӨ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛЭЕ

...ЛОНДО НҮЛӨӨТЭЙ ХҮСЭТЭ ЗЭБСЭГ

...мунизм байгуулгын гол ...онуудай нэгэниинь ха...энэ шэнжэтэй хүниие хү...үүлхэ гэһэн бшуу. Ком... партимнай арад зонтоёо ... барисаагаа улам бэхи..., тэрэнэй ажалай ..., эрдэм болбосоролынь ...эхэ ябадалда олон янзын ...хэрэглэдэг. Тэдэнэй дун...блэл, радио шухалын шу...һуури эзэлнэ. Соёл сурта...худэлмэриин хурса зэбсэ... болохо ханын ба олон хэ... газетэ, нютагай радио...уулга хүдөө газарта ...аяа ехэ үүргэтэй.

...гажанай аймагай Карл ...сын нэрэмжэтэ артельдэ ..., фермэнүүд дээрэ га... ханын газетэнүүдһээ ..., «Баян гол» гэжэ нэрэ...рламал газетэ олон хэ... һарадаа нэгэ дахин га... юм. Тэндэхи партийна, ...молой эдэбхитэд хэблэ...үдэлмэридэ ажалшадые ...л һаа олоор хабаадуул...мтынгаа ажабайдалай ...ние, түрүү жэшээ болон ...лые үргэнөөр, һонирхомо ...ар харуулдаг болонхой. ...һээ колхознигуудайнь ...нгөө газетын ээлжээтэ ... хүлеэжэ ядадагынь гай...й.

...ын, барламал газетэһээ ..., нютагай радиодамжуул...һаар эмхидхэбэл, соёл ...ай хүдэлмэридэ мүн лэ ...һа хүргэхэ, хүргэжэшье ...ниинь элитэ. Май һарада ...аймагуудта бии болгогдо...дио дамжуулгын редак...дай олонхинь муу бэшээр ...жэ эхилээ. Уран һайнаар ...улһан дамжуулга Яруу...эшүүрэй болон бусад за... газарта тогтоогдоһон ... часаа алгадгүй хэгдэжэ, ...зондоо хүндэтэй боложо ...ай.

...э зуура, манай республи...дүи хамта дээрэнь ябажа ...бал, ханын газетын, нюта...дио дамжуулгын эмхид... хүсэн олон нютагуудта ... хэрэглэгдэнэгүй. Кол...овхозуудай парткомой се...рьнар, ниитын бусадшье ...үдэй хүтэлбэрилэгшэд ...нэгэн һайндэр угтуулан ...бшээр газетэ гаргуулаад, ...инь мартажархидаг зан... Кэшээ болгон Онохойн ...зые абаад үзээ. Конторо...аяар апрелиин һүүлээр ...ан, хахаржа шарлашаһан ... газетэ тухай манай газе...шүүмжэлэл июниин 14-дэ ...һэн байгаа. Теэд совхозой ...бэрилэгшэд тэрээн тушаа ...шье тобшолол хээгүй бай...инь һаяхан болоһон шал...ар элирбэ. Парткомой се...рь нүхэр Тулохонов нии...литическэ хүдэлмэриин ...щье асуудалнуудта тон ...рамжагүйгөөр хандана. ...совхозой ажалшадай дун...ёл гэгээрэлэй, ойлгуулам... хүдэлмэриин юрэнхыдөө ...уу байһан ушар энээниие ...элнэ.

...энһээ урда жэлнүүдтэ ...бликымнай олохон кол...совхозууд аймагай типо...ида захил хэжэ, өөһэдын... газетэ барлуулдаг байгаа ... мүнөө тэдэнэй диилэнхи ...иинь энэ һайн үүсхэлээ ...шьеб залираажархёо.

...агай газетэнүүдэй болюу...һантай дашарамдуулан ...аанагүй аймагай хэлхеэ...оной конторын дэргэдэ ...дхэгдэһэн нютагай радио...уулгын редакцинуудай ...мэридэ ехэхэн дутагдал...нии. Илангаяа Түнхэн, Сэ..., мүн Мухар-Шэбэртэшье радио дамжуулга муугаар хэгдэнэ.

Һаяын сагта хүдөө ажахые шууд түргөөр хүгжөөн дэбжээхэ, ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, тиигэжэ хямда сэнтэй эдеэ хоолой, түүхэй эдэй зүйлнүүдые элбэгжүүлхэ гэһэн мүнөө сагай эрилтые арад ниитын эдэбхи хүсэндэ, бэлиг шадабарида түшэглэжэл шиидхэхэ хэрэгтэй. Тиихэдээ хүн бүхэндэ тэрэнэй урда табигдаһан уялга, зорилгыень тайлбарилан ойлгуулхын, һанаа сэдьхэлэйнь дүүрэн, хананги байхын тула партийна, советскэ, комсомолой мүн бусад ниитын, ажахын эмхи зургаанууд пропаганда ба агитациин олон янзын арга дүрые шадамараар хэрэглэхэ уялгатай.

Гэбэл ханын газетын янза бүхэниие (барламал газетэһээ «сахилгаан» хуудаһа хүрэтэр) саг соонь, хурса һонёор гаргадаг болохо, тиихэдээ нэгэ хэды бэшээшэ, зураашадые бэшэ, харин шадаал һаа олон эдэбхитэдые, ажалай түрүүшүүл мэргэжэлтэдые, газетын хүдэлмэридэ хабаадуулжа, тэдэнэрэй олонхиие угаа ошотороо бэрхэ рабселькорнууд, мэргэжэлтэ журналистнууд болгохоор хүмүүжүүлхэ гээшэ ехэ удха шанартай. Мүнөө һайн дураараа, түлөөһэгүйгөөр хүдэлдэг эдэбхитэдэй хүсөөр колхоз, совхоз бүхэндэ олон хэһэгтэ газетые тогтоогдоһон сагтань алгадгүй барладаг болохо арга бии, сагыньшье тулаа. Колхоз, совхозуудай энэ хэрэг бэелүүлхэ ябадалдань республикын Соёл культурын министерство, нютагуудтахи типографинууд халуун туһаламжа үзүүлхэ уялгатай. Зүгөөр үдэр үдэрэй шухала һонинуудые түргөөр тунхаглахада тон зохистой гар бэшэлгын «Дайшалхы хуудаһан», «Сахилгаан», «Халаахай» гэхэ мэтэнүүд илангаяа бригада, звено болон хубааржа таһарһан багахан коллективүүдэй дунда тон ехэ нүлөөтэй байна, саашадаашье тэдэнэр улам бүхөөр һуурияа эзэлхэ ёһотой.

Партиин райкомуудай, илангаяа тэдэнэрэй пропаганда ба агитациин таһагуудай зүгһөө нютагай радио дамжуулгые нарин хиналта доро абажа, удха найруулгыень, шанар шэнжыень эрид һайжаруулхын тулада зохистой хэмжээ ябуулгануудые хараалха, хэлхеэ холбоошодтой хамта радио узелнүүдэй хүдэлмэридэхи дутагдалнуудые усадхаха, аймагай түбһөө һүүлэй мэдээсэлые шадаал һаа, бүхы узелнүүдээр дамжуулуулжа, олон ажалшадта соносхохые оролдохо шухала. Нютаг нютагай радио дамжуулга өөрын шэнжэ илгаатай, хугасаа сагай шухала ажахын кампаниин эрхэ байдалтай холбоотой, политическэ үндэр хэмжээндэ үнгэргэгдэдэг байха зэргэтэй. Аймагай хүтэлбэрилхы эмхи зургаанууд радиостудиингээ һайнаар ажаллахын тула таарамжатай байраар, шухала техническэ хэрэгсэлээр (магнитофон, лентэ г. м.), эдэбхи, мэргэжэл ехэтэй ниитэ хүдэлмэрилэгшэдөөр хангаха уялгатай.

Манай хүсэн түгэлдэр хэблэл, радиогой зондоо эгээл дүтэнь, олониинь болбол ханын газетэ, нютагай радио дамжуулга һэн туладань, тэдэниие шадабари һайнтайгаар, үргэн далайсатайгаар хэрэглэжэ, ажалша арадые эмхидхэхэ, хүмүүжүүлхэ гээшэ нютагай партийна, советскэ, комсомолой организацинуудай зайлашагүй шухала зорилго мүн.

...хэр Н. С. Хрущевой Бүхэдэлхэйн конгрессто хэлэһэн үгэ брошюра болгогдожо гараба

...үгэдэ ниитээрээ, хүсэдөөр буу зэбсэг хуряагаад байхада, ...йрамдал, бүхы арадуудай аюулгүй байдал хангагдаха» ... нүхэр Н. С. Хрущевой элидхэл брошюра болгогдожо ...хэһэгээр гаргагдаба.

...үгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тогтоо...рилготой Бүхэдэлхэйн конгрессто 1962 оной июлиин ... Н. С. Хрущев энэ үгэ хэлээ һэн.

(ТАСС).

* *

250 ГА САБШАГДАА

Мүнөө жэл үбһэ ногооной ургаса һайн гэжэ тоолоходо боломоор. Отделениимнай хүдэлмэришэд хүдөөгэй ажалшадта КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй хандаһан Хандалгатай танилсаад, адуу малдаа жэл, жэл хахад хүрэхөөр тэжээл бэлдэхэ зорилго урдаа табинхай.

Үбһэ хуряалгые һайн бэлэдхэлтэй угтаад, бүхы сабшалангайнгаа ногоо 25 үдэртэ хуряахаар шиидэнхэйбди.

Бүхы арга боломжонуудаа хэрэглэн, мүнөө үедэ үбһэ хуряалгада 93 хүн, 11 морин косилка, 12 тракторай косилкатай агрегадууд хүдэлнэ. Мүн 60 хүн ногоо гараар сабшана.

Үбһэшэд бүхыдөө 5 бригада боложо хубаарилагданхай. Боото гэжэ газарта нүхэр Суровцевай, Харанхыда—нүхэр Ганжуровай, ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригаданууд нүхэд Матвиенкын, Раһжуровай, һаалиин фермынхид—нүхэр Зверковай хүтэлбэри доро ажаллана.

Бригада бүхэндэ үдэрэй даабари дүүргэдэг, үлүүлэн дүүргэдэг хүнүүд олон. Һүүлэй мэдээгээр отделениин үбһэшэд 250 гектар сабшаад, хоёр һүри бодхоогоод байна.

В. КИМ,

Погранична совхозой 1-дэхи отделениие эрхилэгшэ.
ХЯАГТА.

БААТАР УРГАСААР БАЯН ТАЛАЯА ШЭМЭГЛҮҮЛЭГШЭД

1.

XXI партсъездын нэрэмжэтэ колхозой кукурузашан Сысой Перелыгин кукурузын баатар ургасаар баян талаяа шэмэглүүлдэг суутай. Зургаан жэлэй туршада кукуруза тарижа, тэрэнэй тодхол олоһон хүн.

Сысой Сергеевич өөрөө тракторист, комбайнер. Тэрэнэй туһалагша Степан Селиванов прицепщик. Тэдэ хоёр түхэреэн жэл соо шахуу хамта ябажа газараа элдүүрилдэг, үтэгжүүлдэг, таридаг, хуряадаг, ургасын хойноһоо харууһалдаг байха юм. «Беларусь» трактор, «СК—2,6» комбайн, «СКГ-6» сеялкэ, «КУЦ-4,2» культиватор эдэ кукурузашадта даалгагданхай.

Энэ звено мүнөө жэл 160 гектарта тарилга хэнхэй. Кукурузынь ургаса гаргуу һайн, 50—60 сантиметр үндэртэй болоо. Утааша, хүндэлөөшэнь зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэгдэжэ дүүргэгдээд, мүнөө ургасадаа нэмэлтэ тэжээл оруулжа байнхай.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ гектар бүриһөө дунда зэргээр 300 центнер ногоон эшэ намаа абаа һэмди. Мүнөө жэл тэрээнһээ доошо бэшэ ургаса хуряахабди,—гэжэ Сысой Сергеевич хөөрэнэ.

2.

— Колхознай 700 гектарта кукуруза таряа. Тэрээнэйнь 150 гектар минии хубида хүртөө,— гэжэ Федор Давыдович Перелыгин бидэнэртэй уулзахадаа хөөрэбэ. Кукуруза ургуулагшадай ажал үндэрөөр сэгнэгдэнэ. Нүхэд Перелыгин Селиванов хоёр нёдондо туд бүридөө 1300 ажалта үдэр олоо һэн.

Федор Давыдович үнинэй кукурузашан бэшэшье һаа, баян ургаса хуряадаг алдартай. Нёдондо 144 гектар талмай дээрэһээ дунда зэргээр гектарай 500 центнер, тиихэдэ зарим талмай дээрэһээ 700 центнер ургаса хуряагаа һэн.

Мүнөө энэ эрхим кукурузашан бүхы тарилгынгаа зурууд хоорондохи элдүүрилгэ хэжэ дүүргээд, аммиачна селитрээр ургасадаа нэмэлтэ тэжээл үгэжэ байна.

Гадна энэ звено 20 гектарта бобы таринхай. Тэрэнь мүнөө сэсэглээ.

Н. Цыбенов.

Бэшүүр.

* *

ХОЁР ДАХИН ЕХЭ ТЭЖЭЭЛ БЭЛЭДХЭХЭБДИ

Ниитынгээ адуу малые үбһэ, шэмэтэ тэжээлээр хүсэд хангажа, мяха, һү ерэхэ жэлдэ эрид ехээр абаха зорилготойгоор манай колхозой гэшүүд эдэ үдэрнүүдтэ үсэд шангаар ажаллажа байна. Байгша ондо хамтадаа 12800 центнер гэхэ гү, али нёдондоной-хиһоо хоёр дахин шахуу ехэ үбһэ хуряажа абаха зорилго табигданхай. Тиигэжэ гектар бүриһөө энэ жэлдэ адагынь 9 центнер үбһэ абахаар хараалагдаа. Мүн силос энэ жэлдэ 4 мянган тонно гэхэ гү, али нёдондонойхиһоо 2200 тонно ехые дараха гэжэ хэлсэгдээ.

Табиһан энэ зорилгоёо бэелүүлхэ арга боломжо манда хүсэд бии. Үбһэ ногооной ургаса хаа хаанагүй һайн. Шэмэтэ кукуруза һайнаар ургажа байна. Ээлэгдэмэл паар дээрэ 183 гектар хара таряан тариигдаһан юм. Мүнөө тэрэмнай хадагдажа, силостэ дарагдахаар болонхой.

Сабшалан, таряалан дээрэ ургаһан үбһэ ногоо, таряа талхаяа саг соонь хуряажа абаха талаар колхозой правлени, партийна организаци ехэхэн эмхидхэлэй хүдэлмэри ябуулжа байна. Мүнөө үедэ үбһэ хуряалгада дүрбэн бригада ажаллана.

Шэнэһэтэ гэжэ газарта Цыретэр Ринчинович Доржиевай хүтэлбэриидэг бригада эршэмтэйгээр ажаллажа байнхай. Эндэ үбһэ сабшадаг тракторай нэгэ агрегат, хоёр морин косилка, хамта 35 хүн хүдэлнэ. Тэдэнэр бороогой хоорондуур һамбаашалан, 20 гаран гектар ногоо сабшанхай.

Доржо Очировай хүтэлбэриидэг малшадай бригада Зүүн Харганаа гэжэ газарта хүдэлжэ эхилһээр хэдэн хоног үнгэрбэ. Эндэ тракторай нэгэ агрегат, нэгэ морин косилка хүдэлнэ, 25 хүн гараар сабшана. Һаалишад үглөөгүүр үнеэдээ һаажархиһоор бригадаяа ошожо, гурбан часай туршада үбһэ хуряалсана. Тэдэнэр үдэрэй һаамай һүүлдэ дүрбэн час сабшалан дээрэ ажаллана.

Александр Шишмаревай ударидадаг гурбадахи бригада Олзон гэжэ газарта үбһэндэ оронхой. Хонишодһоо бүридэһэн дүрбэн звеное хамталжа, дүрбэдэхи бригада эмхидхэгдээ.

Үбһэ хуряалгые хүдэлмэриин 25 үдэрэй туршада үнгэргэжэ, түсэбөөр хараалагдаһанай зэргэ үбһэ һүрилжэ абахын тула бригадануудай дунда социалис мүрысөөн үргэнөөр дэлгэрүүлэгдээ. Үбһэшэд саг үргэлжэ отогтоо байрална. Тэдэнэртэ хамтын эдеэ, байра бэлдэгдэнхэй. Һайнаар хүдэлөөд, үдэрэйнгөө даабари үлүүлэн дүүргээд байһан хүнүүдтэ эдеэн түлөөһэгүйгөөр үгтэнэ. Хүдэлмэриин үдэр гээгээд, ажалай журам эбдэһэн хүнүүд тиимэ урмашуулгада хүртэдэггүй.

Бригаданууд хоорондын социалис мүрысөөнэй дүн 5 хоног бүри гаргагдажа байха юм. Мүрысөөндэ түрүү һуури эзэлһэн бригадада дамжуулгын улаан вымпел барюулагдажа, 30 түхэриг шан үгтэхөөр тодхоогдонхой. Түрүүшын дүн июлиин 20-до гаргагдаха.

Колхозой үбһэшэд хоорондоо мүрысэжэ, эдэ үдэрнүүдтэ эсэхэ сусахые мэдэнгүйгөөр ажаллажа байна. Тиихэдээ тэдэнэр һайнаар сабшажа, ехэ үбһэ абахые оролдоно.

Эдэ үдэрнүүдтэ хээрын ногоогоор, силостэ таригдаһан хара таряа сабшажа, силос дарагдаха юм. Бүхыдөө энэ жэлдэ колхозой үнеэн бүридэ 15 тонно хүртэхөөр силос дарагдаха байна.

Иигэжэ парти, правительствынгаа Хандалгада манай колхозой гэшүүд бодото ажалаараа харюусана.

Ц. Гармаев,

Сэлэнгын Кировэй нэрэмжэтэ колхозой түрүүлэгшэ.

Бухал, һүринүүд олошорно

БАРГАЖАН. Эндэхи ажахынууд ниитынгээ малда үбһэ тэжээл ехээр хуряажа абахын тула эртээнһээ трактор, машинануудаа, зэр зэмсэгүүдээ, тэндэ ажаллаха хүдэлмэришэдөө, мори унаагаа хубаарилжа эхилһэн байгаа. Тиигэжэ тала дайдынгаа ногооной һайнаар ургажа, сабшамаар болохотойнь зэргэ—июлиин 5—10-һаа үбһэ хуряалгадаа орожо эхилээ. Илангаяа Баянголой Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид, Баргажанай совхоз үбһэндөө ороһоор үнихэнэй.

Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозойхид хамта дээрээ 60 мянган центнер үбһэ һүрилжэ абаха түсэбтэй. Колхозой правлени, партийна организаци хараалһан энэ түсэбөө хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ, үбһэ ехээр сабшажа абахын тула 10—13 хүнһөө бүридэһэн үбһэшэдэй 22 звено эмхидхэһэн байгаа.

Үбһэ хуряалгада ороһон түрүүшын үдэрһөө звено, бригадануудай дунда социалис мүрысөөн үргэдэжэ, звено бүхэн һайн амжалта туйлажа шадаа. Теэд амжалтын хажуугаар урагшагүйдэхэ ушар али олон үзэгдэдэг гээшэ ааб даа. Тэрээндэл адли баргажанайхид энэ жэлдэ хэзээ хэзээнэйхиһээ ехээр хохидол, гасаланда орожо захалаа. Ушар юуб гэхэдэ, эдэнэрэй үбһэ хуряалгадаа орожо захалһан түрүүшын үдэрһөө хура бороон нэгэшье үдэр алгадгүй, һуулга һабаар адхаһандал орожол орожол байнхай.

Эндэхид наратай үдэрэй эхилхэтэйнь зэргэ тармалга, һүрилэлгээ һаатуулангүй хэхын тула үбһэ ногоо сабшажа эхилэнхэй. Жэшээнь, аймаг дотороо эгээн түрүүлэн үбһэ хуряалгадаа ороһон Карл Марксын нэрэмжэтэ артелиинхид бүхыдөө 500-гаад гектар газар сабшаа. Теэд ороһон хура бороон түрүү ажахынуудта сабшаһан үбһэеэ тармаха, һүрилхэдэнь ехэ һаад тойбо татана.

— Үглөөнһөө сэлмэг болохоор байхадань үдхэн ногоотой газарнуудаа һэльбэһэн, хатаһыень тармажа бухал табиһан байгаабди. Үдын һүүлээр бухалнуудай олошорхотой зэргэ һүри хаяжа эхилээ һэмди,—гэжэ тус колхозой үбһэшэдэй нэгэ звеное даагша Бизья Цыремпилович Ламуев хэлэнэ.

Нээрээшье хура бороотой үдэрнүүдтэй үрдилдэжэ байгаад ажаллаһан эндэхи колхозой зарим звенонууд түрүүшын һүринүүдтэй болонхой.

Тэрэшэлэн Баргажанай совхоздо баһал иимэ байдал тохёолдожо, үбһэ хуряалгадань ехэ һаад үзүүлнэ. Мүнөө эндэ хамтадаа 50 звено үбһэ хуряалгадаа ороод, ногоо һайнтай газарнуудаа сабшажа захаланхай.

— Үбһэндэ ороһон звено бүхэн 1400—1500-гаад центнер үбһэ сабшажа абаха түсэбтэй. Совхознай хамта дээрэнь 87 мянган центнер үбһэ хуряажа абахаар хараалангхай. Үбһэ хуряалгаяа богони болзорто дүүргэхын тула бригада, отделенинүүдэй дунда социалис мүрысөөн эмхидхэгдэнхэй. Мүрысөөндэ эрхимлэһэн отделениин эрхилэгшэнь аяар Грузиин үзэсхэлэнтэ гоё һайхан газарнуудта түбхинэһэн аршаан, курортдо ошохо путевко абаха юм,— гэжэ совхозой директор Н. И. Малыгин хэлэнэ.

Аймагай түрүү ажахынуудай нэгэн—энэ совхоз үнгэрэгшэ жэлдэ 75 мянгаад центнер үбһэ хуряажа абаһан байгаа. Шэмэрүүн хүйтэн үбэл, хабарай үедэ хүршэ— Улан, Баянголой колхозуудай үбһөөр дуталдахадань, тэдэнэртээ хэдэн зуугаад центнер үбһэ урьһаар үгэһэн байха юм. Мүнөөшье хур үбһэниинь тус совхозой фермэ, отарануудай байрада эзэн ёһоор хадагалагданхай байхань харагдана.

Түргэн урасхалта, уһа голоор элбэг Баргажанай хойто захаар түбхинэһэн Уланай сомоной партиин XXII съездын нэрэмжэтэ колхоз үбһэндэ орохо 36 звено эмхидхээд, ямар звеногой хаана үбһэ сабшахыень хубаарилжа, танилсуулжа үгэһэн байгаа. Теэд эндэмнай бүхэли хабарһаа хойшо сабшалангыень уһан эзэлшэнхэй юм. Тиигэбэшье һаань, бууса добын ногоо сабшажа абахаар звено бүхэн отогтоо нүүжэ гаранхай.

Баргажан гол үерлөө гэһэн шалтаг бараад һуунгүй, үргэн Хүнтэйн таряалангай захаар үдхөөр ургаһан ногоое таряа хуряалгадаа оротороо сабшажа абахын түлөө тэндэхи ажахын хүтэлбэрилэгшэд хамаг хүсэ шадалаа элсүүлжэ шадаха байһандань найдая.

Б. Цыремпилов,

манай тусхай корр.

А. И. Микоян Индонези ошобо

МОСКВА, июлиин 19. (ТАСС). Индонезиин президент Сукарнын уряалаар СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын нэгэдэхи орлогшо А. И. Микоян, тэрэниие үдэшэжэ ябаһан хүнүүд айлшалхаяа мүнөөдэр Москваһаа Джакарта тээшэ ниидэбэ.

Экономическа туһаламжа хүргэлсэхэ Соведэй экономическа асуудалнуудые шиидхэдэг саг үргэлжын комиссиин заседани

Экономическа туһаламжа хүргэлсэхэ Соведэй экономическа асуудалнуудые шиидхэдэг саг үргэлжын комиссиин заседани 1962 оной июлиин 16-һаа 18 хүрэтэр Москвада үнгэргэгдэбэ.

Болгариин Арадай Республикын, Венгриин Арадай Республикын, Германиин Демократическа Республикын, Монголой Арадай Республикын, Польшын Арадай Республикын, Румыниин Арадай Республикын, Совет Социалис Республикануудай Союзай, Чехословакиин Социалис Республикын делегацинууд заседанида хабаадаба.

Соведэй ээлжээтэ бэшэ 16 сессиин шиидхэбэринүүдэй ёһоор, комисси саашанхи зорилгонуудаа зүбшэн хэлсэбэ. Түсэбэй ёһоор хараалагдаһан зарим асуудалнууд мүн лэ зүбшэн хэлсэгдээ. Тиигэжэ тэндэ тусхай тогтоолнууд баталагдаһан байна.

Аха дүүгэй нэгэдэлэй, бэе бэеэ хүсэдөөр ойлголсолгын оршон байдалда комиссиин заседани үнгэрбэ.

(ТАСС).

ВЦСПС-эй мэдүүлгэ

ВЦСПС тусхай мэдүүлгэ гаргаа. Урда Вьетнамай хэрэгүүдтэ оролсожо байһан Америкын империалистнуудай аашануудые ВЦСПС зэбүүрхэн буруушааба. Тиигээд Урда Вьетнамай хэрэгүүдтэ оролсохоо дары болихо ёһотой гээд тэндэнь заагдана.

Америкын Холбоото Штадууд ороной патриотическа хүсэнүүдтэ эсэргүү соносхогдоогүй дай хэжэ байна гээд ВЦСПС-эй мэдүүлгэ соо тэмдэглэгдэнэ. Америкын империалистнуудай аашанууд Азиин Зүүн Урдахи райондо ехэ аюул тохёолдуулна гэжэ тэндэнь бэшэгдэнхэй.

Профсоюзуудай бүхэсоюзна түбэй Совет вьетнам арадай үнэн зүб тэмсэлые дэмжэжэ байһанаа сэх, шууд мэдүүлбэ.

СССР-эй далайн сэрэгэй флодой үдэрэй хүндэлэлдэ

СССР-эй далайн сэрэгэй флодой үдэрые Эхэ оромнай баяр ёһололой оршон байдалда тэмдэглэхэеэ бэлдэнэ. Эсэгэ оронойнгоо флодой гайхамшагта түүхэ тухай, совет моряғуудай хэтэ мүнхэдөө алдаршаһан габьяанууд тухай элидхэл, лекцинүүд городуудта, хүдөө һууринуудта, сэрэгэй округуудта, флодуудта үнгэргэгдэнэ.

Бүгэдэ арадай энэ болохоёо байгаа һайндэрэй хүндэлэлдэ союзна республикануудта, хизаарнуудта, областьнуудта аяншалганууд, спортивна һорёонууд үнгэргэгдэжэ байна.

М. В. Фрунзын нэрэмжэтэ Совет Армиин түбэй байшангай библиотекэдэ номой выставкэ нээгдээ. Эндэ табигдаһан зохёолнууд соо далайн хилые хёрхоор хамгаалан байһан баатарнууд тухай хэлэгдэнэ.

ДОСААФ-ай далайн моделистнуудай Москва городой мүрысөөн дүүрэбэ. Культурын, амаралтын Измайловска паркын сөөрэмдэ «Бага флодой» корабльнууд харуулагдаа. Мүн тэдэнэй дунда радиогоор залан ябуулагдадаг корабльнуудай модель харуулагдаһан байна.

(ТАСС).

КИРГИЗЭЙ ССР. Тянь-Шаниин мэдээжэ хонишон, Социалис Ажалай Герой Бакый Мусуралиевае дуулаагүй малшад үсөөн байха. Валентина Гагановагай жэшээгээр Ак-Талинска районой Ждановай нэрэмжэтэ колхозой гээгдэлдэ ороһон бригадые тэрэ толгойлһон байна. Зураг дээрэ: суута хонишон Бакый Мусуралиева.
ТАСС-ай фотохронико.

ПАРТИЙНА АЖАБАИДАЛ

Арюун уялга

Түрэл партиингаа Центральна Комитедэй, мүн СССР-эй Министрнүүдэй Советдэй арад зондоо хандаһан Хандалгые социалис Эхэ оронойнгоо бүхы ажалшадтай хамта манай Сэлэнгын совхозой ажалшад баранаа сэдьхэлээ ханангяар угтаа һэн. Тус Хандалга угаа ехэ удха шанартай байһан туладаа, колхоз, совхозуудые улам бэхижүүлгэдэ, хүдөө ажахые саашадань эрид түргэнөөр хүгжөөлгэдэ горьтойхон нүлөө үзүүлхэнь лабтай.

Манай совхозой гурбадахи фермын ажалшад тушаалта ажалаа урда урданайхиһаа урагшатайгаар ябуулна. Жэшээлхэдэ, коммунист Пыл Дансаранжапович Бимбаевай эрхилдэг Цайдамай һаалиин фермынхид оролдосо үүсхэлтэйгээр хүдэлжэ, амжалта туйлана. Ажахын тоосоондо ороһон энэ фермын һаалишад үнгэрэгшэ хахад жэлэйнгээ һү һааха түсэбые табан үдэрөөр урид дүүргээ. Энэ хугасаа дотор хоёр мянга гаран центнер һүн һаагдаа. Үнгэрэгшэ жэлэй энэ үетэй сасуулхада, Цайдамай һаалишад 42 мянган литр һү ехээр һааһан байна. Цайдамайхид совхоз дотороо мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ жагсажа, совхозой дирекциин, партийна комитедэй дамжуулгын Улаан туг абанхай. Тус фермэдэ 10 коммунистнууд, 2 комсомолшууд ажалладаг. Тэдэнэр үнэн сэхэ, патриотическа ажалай үльгэр жэшээ харуулна.

Фермын түрүү һаалишан, комсомолой гэшүүн Мария Дашижапова даалгагдаһан нютагай үүлтэрэй 22 үнеэдэйнгээ тус бүриһөө үнгэрһэн зургаа һарын туршада 1200 литр һү һаагаа. Тэрэшэлэн һаалишад Радна Геннова, Екатерина Данзанова, Гармацырен Балданова, Дыжит-Ханда Очирова гэгшэд үнеэн бүриһөө үдэртэ 12 килограмм һү һаана.

Цайдамай фермын малшад коммунис ажалай коллектив гэһэн үндэр нэрэ олохын түлөө тэмсэжэ, бии байгаа арга боломжоёо дүүрэн элсүүлэн, шэнэ амжалта туйлахын түлөө оролдоно, туйлажашье байна. Тэдэнэр үнеэдээ үдэртэ гурба дахин һаажа, үдэр һүнигүй адуулна. Мал адуулагшад Цырендоржи Очиров, Бимба Балданов, Раднажап Тыкшеев, Михаил Лубсанов гэгшэд бэлшээри һайтай газараар малаа шадамараар адуулжа, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ онол арга хэрэглэнэ.

Мал ажалай хүшэр хүндэ хүдэлмэри болохо үнеэ һаалтые оньһожоруулха тушаа эндэ нилээд юумэ хэгдээ, зайн галаар үнеэ һааха «Ёлочка» түхэлэй түхеэрэлгэ тодхогдоо. Гадна ниитын малай тоо толгой олошоруулха, үүлтэрыень һайжаруулхын тула үнеэдиай искусственна аргаар үрэжүүлэгдэнэ. Мүнөө тус фермын 254 үнеэдэй 210-ниинь энэ аргаар үрэжүүлэгдээ.

Тэжээл байбал, һүн, мяхан абтаха. Тиимэһээ манай гурбадахи фермын ажалшад эртын силос даралга, үбһэ хуряалгаяа эрхим болзорто һайн шанартайгаар дүүргэхэ гэһэн уялга абанхай. Мүнөө 50 гаран хүн хүсэд хүрэхэ техникэ, зэр зэмсэгтэйгээр үбһэндэ оронхой. Түрүүшын зуугаад гектар сабшагдаад, хэдэн һүрьнүүд бодхоогдоо. Манай совхоз Тамчын уужам талада 1700 гектар кукуруза, 110 га саахарай свёкло, 60 гектар тэжээлэй бобы, 500 гектар горох таряа. Мүнөө үнэтэ ургамалнуудай тарилгын хойноһоо элдүүрилгэ, харууһалга түлэг дундаа ябажа байна.

Манай фермын гол баялигынь—хонин ажал юм. Мүнөө фермымнай отарануудта 12028 толгой хонид тоологдоно. Тэдэнээ гол түлэб хайшалжа, гурбан зуугаад центнер һайн шанартай нооһо түрэл орондоо тушаагаабди.

Фермынгээ эрхим хонишодой ажалые тэмдэглэхээр. Жэшээлхэдэ, Д. Б. Содномовой эрхилдэг ажахын тоосоондо ороһон хонишодой бригада 1063 эхэ хониноо 1029 хурьга абажа, элүүр энхээр түлжүүлһэн, ехэ хонин бүриһөө 3—3,4 килограмм нооһо хайшалһан хонишод Иван Замбалаев, Нанзад Дашиева, Буда-Цырен Шагжиева гэгшэд мүн лэ заманай залууршад болонхой.

Фермын партийна эхин организаци мал үсхэбэрилхэ, мал ажалай продукци элбэгжүүлхэ, хүдөө ажахын али бүхы ургамалнуудай ургаса баяжуулха талаар хараалагдаһан түсэбөө эрхэ бэшэ бэелүүлхэ тушаа тэмсэнэ. Тэрэшэлэн фермын хүтэлбэрилэгшэд, мэргэжэлтэд мяха, һү болон мал ажалай бусад продукциие элбэгжүүлхын тула тодорхой хэмжээ ябуулгануудые хараалжа, һара, квартал, жэлэй түсэб зохёоһон байха юм. Фермын партийна эхин организаци малшадай, механизаторнуудай дунда эмхидхэлэй, ойлгууламжын хүдэлмэриие үргэнөөр, бодомжотойгоор ябуулдаг болоо. Мал ажалай продуктнуудые улам ехээр абадаг болохо тушаа тодорхой хэмжээнүүд фермын коммунистнууд болон комсомолшуудай суглаанууд дээрэ, мүн фермын хүдэлмэришэдэй хамтын суглаанууд дээрэ зүбшэн хэлсэгдээ. Фермын коммунистнууд, 12 агитаторнууд улас хоорондын болон орон доторхи асуудалнуудые совхозойнгоо, фермынгээ урда табиһан зорилгонуудтай нягтаар холбон, удха түгэлдэр, һонирхолтойгоор хөөрэлдөөнүүдые үнгэргэнэ. Һаяхан Москва хотодо болоһон Бүхэдэлхэйн конгрессэй материалнуудые тайлбарилан ойлгуулна.

Коммунис партиингаа, Советскэ правительствынгаа Хандалгада бодото хэрэгээрээ, шэн габьяата ажалаараа харюусаха гээшэ манай арюун уялга мүн.

Р. Мункуев,
Сэлэнгын совхозой гурбадахи фермын партийна эхин организациин секретарь.

СОЦИАЛИС ОРОНУУДААР

ЕХЭ ФАБРИКА

БЭЭЖЭН. (ТАСС). Нооһо нэхэдэг Бээжэнэй фабрика түрүүшын хахад жэлэй туршада 1,5 миллион метр нарин сэмбэ гаргаба. Энэ фабрика эрхим шанартай хилгааһан утаһа, нарин сэмбэ, юрын сэмбэ, нооһоор хэһэн бусад бүд гаргадаг юм. Мүн нооһон, хахадынь нооһо холижо хэһэн одеяла гаргадаг. Үнгэрһэн 13 жэлэй туршада үйлэдбэриин хэмжээн 39 дахин ехэдхэгдээ.

Арадай засагай жэлнүүдэй туршада энэ фабрика шэнэдхэн хубилгагдаа. Тиигэжэ хилгааһан бүд гаргаха промышленностиин ороной ехэ предприятинь болонхой. Текстильнэ машина бүтээдэг Шанхайн, Тяньцзинай заводуудай гаргаһан шэнэ түхеэрэлгэнүүд эндэ тодхогдонхой.

Гаргадаг продукциингаа шанарые һайжаруулха, бүри олон янзын продукци гаргаха мүрысөөн эндэ улам үргэдэнэ. Энэ фабрикада гаргагдадаг продукциин 95 процентнь нэгэдэхи сортын байдаг юм. Энэ жэлэй түрүүшын 6 һарын туршада тус фабрикын хүдэлмэрилэгшэд 100 гара янзын гоёолто сэсэгүүдтэй хилгааһан бүдүүдые гаргадаг болоо. 200 текстильщигүүд ажалай түрүүшүүлэй зэргэдэ оронхой.

Арадай засагай жэлнүүдэй үедэ хүдэлмэришэдэй байра байдал танигдашагүйгөөр хубилгагдаа.

ГДР-эй МЕТАЛЛУРГНУУДАЙ АМЖАЛТА

БЕРЛИН. (ТАСС). ГДР-эй металлургическа предприятинуудай хүдэлмэришэд продукци ехээр гаргадаг болохо мүрысөөгөө үргэлжэлүүлһээр. Ризэ городой булад хайлуулагшад түсэбһөө гадуур 14 мянган тонно булад хахад жэлэй туршада хайлуулба. Мартеновскэ үйлэдбэридэ шэнэ аргануудые хэрэглэһэнэй ашаар тэдэнэр иимэ амжалта туйлаһан байна.

Майн 8-най нэрэмжэтэ заводой металлургнууд түрүүшын хахад жэлэй туршада түсэбһөө гадуур 4 мянган тонно эрхим шанартай булад хайлуулжа үгэбэ. Энэ түрүү предприятиин хүдэлмэришэд июль һарын түрүүшын хахадай даабариие үлүүлэн дүүргэнхэй.

ХҮДӨӨ АЖАХЫН МАШИНАНУУД ГАРГАГДАНА

БУХАРЕСТ. (ТАСС). Хүдөө ажахын машинануудые бүтээдэг Румыниин промышленность горох хуряадаг һайн машина олоор гаргажа эхилбэ.

Арадай засагай жэлнүүдэй үедэ бии болгогдоһон хүдөө ажахын машина бүтээдэг промышленность эндэ ехээр хүгжөө. Тракторнуудые бүтээн гаргалга дайнай урда тээхи үеынхиһөө 1961 ондо 5 дахин олошоруулагдаһан байна. Брашовско завод 1962 оной май һарада 100 мянгадахи тракторaa бүтээн гаргаа һэн. «РНР-тэ бүтээгдэнхэй» гэһэн тэмдэгтэй хэдэн зуугаад тракторнууд Кубын, Ирагай, ОАР-ай, Бразилиин, Венгриин, бусад оронуудай тарялангда мүнөө үедэ хэрэглэгдэнэ. Хүдөө ажахын машинануудые зохёон гаргадаг конструкторнууд машинануудайнгаа техническэ, экономическа талыень, шанарыень һайжаруулхын түлөө саг үргэлжэ ажаллажа байдаг юм.

Румыниин промышленность энэ жэлдэ 40 гара янзын хүдөө ажахын шэнэ машина, хэрэгсэлнүүдые гаргаха байна.

Чехословакиин Социалис Республикын 400 гаран хүбүүд, басагад залуушуулай, һурагшадай Бүхэдэлхэйн VIII фестивальда Хельсинки ошохо юм. Зураг дээрэ Напаедла городой «Татра» заводой оркестр фестивальда ошохынгоо урда тээ бэлэдхэл хэжэ байна.

ЧТК-ТАСС-ай фото.

БУРЯАД ҮНЭН

2-дохи нюур

1962-оной июлиин 21.

СЭХЭ РУУНЬ ХЭЛСЭЕ

ХЭН ЗЭМЭТЭЙБ

Сэлэнгын Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз һүнэй үнэ сэн хямдаруулгада анхарал багаар табина.

— Һааһан һүнтнай ямар үнэ сэнтэйб? Иимэ асуудалтайгаар Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой һаалиин гүүртэнүүдэй олохон хүдэлмэрилэгшэдтэ хандабашье, бодото харюу абажа шадаагүйбди. Энээн тухай гүүртые даагшадшье, ахалагша һаалишадшье мэдэхэгүй байшоо.

Продукциин өөрынь үнэ сэн тухай гансал колхозой бухгалтериидэ мэдэжэ болохо хэбэртэй. Главна бухгалтер Д. Жимбуев колхозой үнгэрэгшэ жэлэй тоосоо манда абажа үгэхэ зуураа, иигэжэ тодорхойлоо:

— Энэ показатель бүхы колхозоорнай жэлэй һүүлдэ тоологдодог юм, харин һара болон кварталаар, зарим гүүртэ, фермэнүүдээр гаргадаггүйбди.

Энэ хэлэһэндэнь нэмэжэ элирхэйлһэнэй үлүү бэшэ аал? Ажал хүдэлмэриин дүнгүүдые гэрэлдэ мэтэ харуулһан экономическа энэ шухала дүн гаргалгада тус колхоздо анхарал хандуулагданагүй. Энэнь колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй экономикые гүнзэгыгөөр шудалан хаража үзэдэггүй, нюдэ балай ажалладагынь гэршэлнэ гэжэ хэлэжэ болохоор байна.

Эндэ продукциин өөрынь үнэ сэн угаа ехэ байһаниинь жэлэй дүн дээрэһээ харагдана. Жэшээлхэдэ, 1961 ондо центнер һүнэй өөрынь үнэ сэн түсэбэй ёһоор 13 түхэриг байхаар хараалагдаһан аад, 24 түхэриг 30 мүнгэн болоо. 8013 центнер һү абалгада тус колхоз 193 мянган түхэриг гаргашалжа, тэрэнээ худалдаад, 112 мянган түхэригэй олзо олоо. Иигэжэ һүнһөө олзо абахын орондо 81 мянган түхэригэй гарзада оробо.

Арга боломжонуудай дүүрэн хэрэглэгдээгүй дээрэһээ

Ямар шалтагаанһаа, юундэ иимэ болобо гээшэб? Колхозой правлени болон партком һү абалгые ехэ болгохо, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха талаар саг үргэлжэ анхаралаа табидаггүй.

Энээнһээ боложо, һүүлшын хоёр жэлэй туршада энэ колхоз һү абалгаар гээгдэнги ажахынуудай нэгэниинь гэжэ тоологдодог болоо. Үнгэрһэн жэлдэ тус колхоз түсэбөө хэлэ дүүргээгүй үлэхэһөө гадна, харин һү абалгые, 1960 онтой сасуулхада, 253 мянган литрээр доошолуулаа һэн. Үнеэн бүриһөө һааһаниинь дунда зэргээр 439 литрээр бага болошоо. Һү абаха түсэбынь арайхан гэжэ 70 процент дүүргэгдэбэшье, тэрээндэ хараалагдаһан мүнгэ зөөриин жэлэй фонд үлүү гаргашалагдаа.

Колхозой хүтэлбэрилэгшэд энээнһээ зүб тобшолол хэжэ, мүнөө жэлдэ һү абалгые дээшэлүүлжэ, үнэ сэнгыень хямдаруулха талаар бодото хэмжээ абаха аабза гэжэ һанагдаһан байгаа. Харин тус колхоз мүнөө болотор гээгдэлээ усадхажа шадаагүй, һү абаха болон гүрэндэ худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргээгүй. Гүрэндэ һү худалдалгаар мүнөө жэлэй 6 һарын түсэб арайхан гэжэ 77 процент дүүргэгдээ.

Энэнь тус колхозой бии байһан арга боломжонуудаа дутуугаар хэрэглэһыень харуулна. Һү абалгые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха арга боломжонуудай нэгэниинь—түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлхэ хэрэг болохо байна. Эндэ түрүү коллективүүд, һү ехээр һаадаг бэрхэ һаалишад бии ха юм. Жэшээлхэдэ, гурбадахи отделениин һаалиин гүүртынхид һү һааха хахад жэлэйнгээ түсэб болзорһоонь урид—июниин 20 болотор дүүргээд, даалгабариһаа гадуур 7 мянган литр үгөө.

Мүрысэгшэдэй түрүү зэргэдэ һаалишад Цырен-Дулма Базарова, Цыретор Бальчинова, Дарима Бадиева, Анастасия Воронцова, Клара Павлова, Владимир Гомбоев, Лидия Бадмаева болон бусад ябана. Эдэнэр һаамхай үнеэн бүриһөө үдэртөө 8 литрһээ үлүү һү һаана. Гэбэшье тон адли эрхэ байдалда байһан олохон һаалишад түрүүшүүлһээ 1,5—2 дахинһаа бага һү һаана. Жэшээ болгон үүлтэртэ фермын һаалишан Светлана Догонеевае абая. Тэрэнэй энэ жэлэй 6 һарада үнеэн бүриһөө 470 литр һаагаад байхада, хажуудань хүдэлжэ байһан Владимир Гомбоев—1356 литр абаа ха юм. Мүнөө В. Гомбоевой үнеэн бүриһөө үдэртэ 10 гаран литр һаажа байхада, С. Догонеева 5—6 литрһээ үлүүлнэгүй. Мүн энэ фермын һаалишад Антонида Будаева, Галина Аюшеева гэгшэдэй һааһаниинь мүн лэ иимэрхүү байна. Үнеэн бүриһөө оройдоол 3—5 литр һү һаадаг һаалишадшье мүн бии ха юм. Гээгдэжэ ябагшадые түрүүшүүлэй хэмжээндэ хүргэжэ шадаа һаа, һү абалга хэды шэнээн ехэ боложо, үнэ сэнгынь хэр хямдарха байгааб!

Үдэр бүри анхарал табяа һаа, бүхы гүүртэнүүдэй ажал хэрэгые эрид һайжаруулжа болохо байгаа. Энээниие Хуурай-Добын һаалиин гүүртын байдал дээрэһээ хаража болоно. Энэ гүүртэ һүүлшын үе болотор колхоз соогоо гээгдэжэ ябаа. Энэ гүүртынхид һү һаалгаяа дээшэлүүлхын тула июнь һараһаа эхилжэ үнеэдээ һүни бэлшээжэ, үдэртөө гурба һаадаг болоо. Энэнь һайн үрэ дүн гансата харуулаа. Дунда зэргээр сүүдхэ соо һү һаалгань 44 процентээр дээшэлээ. Иигэжэ энэ гүүртэ июнь һарада һааляа эрид дээшэлүүлһэнэй ашаар гээгдэлээ усадхажа, һү абаха хахад жэлэйнгээ түсэб дүүргэжэ шадаа бшуу.

Эдээнтэй зэргэлжэ байһан Шэнэ-Замай гүүртэдэ тад ондоо. Эндэ үнеэн бүриһөө 582 литр һүн һаагдаа. Энэнь колхоз соогоо эгээл бага дүн болоно. Тус гүүртынхид гээгдэлээ усадхаха талаар ямаршье хэмжээ абанагүй, мүнөө болотор үнеэдээ гурба һаажа эхилээгүй байха юм. Гүүртын һаалишан Гэсэгма Гомбоева иигэжэ хэлэбэ:

— Бидэ хэзээдэшье үнеэдые гурба һаажа үзөөгүйбди. Колхозой хүтэлбэрилэгшэдшье, зооветмэргэжэлтэдшье манда иимэ эрилтэ табяагүй юм.

Байгша ондо иимэ зохистой һайн сагай болоод байхада, һү багаар һааха ямаршье шалтаг байхагүй. Теэд үнгэрһэн июнь һарын гурбадахи арбан хоногто энэ гүүртэдэ үдэртөө 150 литр багаар һүн һаагдадаг болоо. Энэ ушар гүүртынхидэй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй һанаа огто зобооногүй, һү ехээр абадаг болохын тула үнеэдэйнгээ тоо толгойе олошоруулха шухала байһаниинь бүгэдэндэ мэдээжэ. Гэбэшье тус колхоз 1961 ондо үнеэдээ олошоруулхын орондо 98 толгойгоор тэрэнээ хороожорхёо. Мүнөө болотор эндэ үнеэдэйнь тоо нёдондокойнгоо хэмжээндэ хүрөөдүй. Энэнь саашадаа һү абалгые дээшэлүүлгэдэ һаад ушаруулна.

Нэн түрүүн—тэжээл

Һү абалгын бага, тэрэнэй өөрынь үнэ сэнгэй ехэ байһан тухай хөөрэлдэхэдэ, колхозой хүтэлбэрилэгшэд үбһэ тэжээл дутамаг дээрэһээ малай үбэлжэлгэ муугаар үнгэргэһэнэймнайл хойшолонгууд гээшэ гэжэ тайлбарилдаг. Энэнь зарим талаараа зүбшье байха юм. Үнэндөө һү абалгын бүхы гаргашануудай 35 процент шахууень тэжээл эзэлнэ.

Үнгэрһэн жэлдэ үбһэ тэжээлдэ 67 мянган түхэриг гаргашалагдаа, тэрэнэйнь 26 мянган түхэригынь худалдажа абаһан тэжээлдэ (эндэ гансал һү абалгада гаргашалагдаһан үбһэ тэжээл хараада абтаба) гаргашалагдаа. Үнэтэйгөөр худалдажа абтаһан зөөбэриин тэжээл продукциин үнэ сэндэ хүндэхэн ашаан болоно.

Энээнһээ хойшо тэжээл худалдажа абахагүй, харин ниитынгээ малда хүсэд хүрэхэ үбһэ тэжээлые өөһэдөө бэлдэжэ абаха—иимэ зорилго тус колхозой гэшүүд урдаа табинхай. Энэ талаар колхоздо зарим нэгэн хэмжээн абтаа. Тарилгын талмайнуудай хубаарилга дахинаа хубилган харагдаа. Тэжээлэй үнэтэ ургамал—кукуруза нилээд ехэ таригдаа.

Жаргалантада ниитын адуу малда тэжээл хүсэд хүрэхөөр бэлдэхэ арга боломжонууд бии юм. Тельманэй нэрэмжэтэ колхозой луговодууд республика соогоо алдаршанхай. Суудаа гараһан луговодууд В. А. Герасимов, А. И. Батышев, Р. Д. Санжанов ямаршье жэлдэ гектарай 35—40 центнерһээ дээшэ ургаса абадаг байгаа. Эдэнэр сабшалангаа утэгжүүлжэ, саг болзор соонь уһалжа, мүн бусад хэмжээнүүдые абаһанай ашаар үбһэ ногооной баян ургаса туйладаг һэн.

Тиин һүүлэй жэлнүүдтэ сабшалан дээрээ ажал хүдэлмэри муугаар хэдэг болоһонһоо энэ колхоз бага ургаса абана ха юм. Гүүртэ болон отарануудые ажахын тоосоондо оруулһанһаа хойшо байдал нэгэ бага ондоо болобо. Жэшээлхэдэ, Бухэнэй гүүртынхид тэдээндэ даалгагдаһан 85 гектар сабшалан дээрээ ехэхэн хүдэлмэри хээ: хашаалаа, уһалаа, шэбхэ зөөжэ гаргаа. Энээнэйнгээ ашаар үнгэрһэн жэлдэ малдаа хүсэд хүрэхэ үбһэ абажа шадаа. Энэ гүүртынхид мүнөө жэлдэшье һайн ургаса ургуулаа. Һаалишад үбһэ хуряалгадаа үни оронхой.

Гэбэшье ажахын тоосоондо ороһон бүхы бригадануудта иимэ бэшэ байна. Зарим гүүртэнүүдэй үбэлэйнь байра сабшаланһаа холо байһан дээрэһээ малшад тэрээн дээрээ шэбхэ гаргаха, хэрэгтэй хүдэлмэринүүдые хэхэ аргагүйдэнэ. Иигэжэ зарим бригаданууд һайн ургаса ургуулжа шадаагүй, малдаа хүрэхэ үбһэ тэжээл бэлдээгүй дээрэһээ үнэ сэн ехэтэй зөөбэриин үбһэ, һолоомо абаха баатай болоо бшуу.

Һаалиин гүүртэнүүдэй ажал оньһожоруулха

Тельманэй нэрэмжэтэ колхоздо фермэнүүд дээрэхи хүшэр хүндэ ажалые оньһожоруулха талаар юушье хэгдэнэгүй гэжэ хэлэжэ болохогүй. Бухэнэй һаалиин гүүртэ дээрэ үнеэдые оньһон аргаар һааха түхеэрэлгэ табигданхай. Эндэ «Ёлочка» түхэлэй агрегадаар хоёр һаалишад 100 шахуу үнеэдые һаадаг болоо. Оньһожоруулһанай ашаар дүрбэн һаалишад ондоо хүдэлмэридэ ороо. Энэнь һүнэй өөрынь үнэ сэнгые хямдаруулха байһандань дамжаггүй.

Энэ гүүртын жэшээ дээрэһээ «Ёлочка» хэрэглэхэдэ аша туһатай байһаниие малшад мэдэжэ абаа ха юм. Тиигэбэшье электрын хүсөөр үнеэ һаалга мүнөө гансал энэ гүүртэ дээрэ хэрэглэгдэнэ.

Бүхы фермэнүүд дээрэ оньһон аргаар үнеэ һаалгые нэбтэрүүлгэ—һаалишадай ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, продукциин үнэ сэнгые хямдаруулха шухала арга болохо юм. Мүнөө нэгэ һаалишан үүлтэртэ фермэ дээрэ 12—14 үнеэ һаадаг, бусад гүүртэнүүд дээрэ—15—18 толгойһоо олон бэшэ. Нэгэ һаалишан иимэ бүтээсэтэйгөөр хүдэлхэ болоо һаа, һү абалгые дээшэлүүлхэ, тэрэнэй үнэ сэнгые хямдаруулха гээшэнь хүндэшэг болохо.

Һаалишанда үнеэдые нэмэжэ үгэхэдэ болохо гү? Иимэ асуудалтайгаар һаалишан Гомбоевада хандаһан байнабди. Тэрэ 14 үнеэ һаадаг.

— Үнеэ һаалгын оньһожоруулагдаагүй байхада,— гэжэ һаалишан хэлэнэ,—бидэ энээнһээ олон үнеэ даажа шадахагүйбди. Юундэб гэхэдэ, бүхы хүдэлмэринүүдээ бидэ гараараа хэнэбди. Манай гүүртэ дээрэ гансал уһа абалган оньһожоруулагдаа. Бидэнэр үбһэ тэжээлээ бэеэрээ зөөнэбди, тэжээлые гараараа бүйлуулнабди, малайнгаа байра гараараа сэбэрлэнэбди.

Һаалишан зүб хэлэнэ. Гүүртэнүүд дээрэ хүдэлдэг хүнүүдэй ажал хүнгэдхэхэ тухай, тэдэнэй ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ талаар анхаралаа табиха саг ерээ.

Малые уянгүй байлгаха дүршэл нэбтэрүүлхэ талаар колхозой правлени яаранагүй. Ямар гүүртэ, хэзээ үнеэдээ уянгүй байлгадаг, оньһон аргаар һаадаг болохонь бэ гэжэ мүнөө болотор һайн мэдэгдэнэгүй. Үбэлэй сагга бүхы гүүртэнүүд дээрэ үнеэд уянда байжа байһаар.

Ажалай гаргашые доошолуулха

Һү абалгада ажалай ехэхэн гаргаша гарадаг дээрэһээ һүн үнэтэй болоно ха юм. Һаалишадһаа гадна, һаалиин гүүртэ дээрэ эрхилэгшэ, тоо бүридхэгшэ, хоёр мал адуулагшад, һү зөөгшэ, техник-үрэжүүлэгшэ, мүн бусад хүнүүд салин абадаг. Эдэ хүнүүд һү абалгада сэхэ хабаадалсанагүй. Харин тэрэнэй үнэ сэн дээрэнь һуулсана ха юм. Һү абалгын бүхы гаргашалгын 33 процентые ажалай түлбэри эзэлнэ. Ажал хэрэгтээ эзэн ёһоор хандаа һаа, ажалай гаргашые доошолуулха арга боломжонуудые оложо болохо байгаа. Колхозой эдэбхитэй гэшүүн Т. Д. Данзановтай энэ асуудалаар хөөрэлдэхэдэмнай зарим тэд... һанамжануудые хэлэбэ.

— Һаалиин гүүртэ... даншье олон хүниие б... гэжэ тэрэ хэлэнэ.—Ман... нүүд баганууд ха юм. ... гүүртэ бүридэ һарадаа ... салин абадаг техник-ү... бии, мүн гүүртые даагша... ридхэгшэ гэжэ хоёр ... Эдэнэй уялгануудые һаал... гэндэнь даалгажа болох... һү зөөдэг тусхай хүниие... һаалишад өөһэдөө ээлжэ... ажалые хэхэдэнь яахаб? ... хэды шэнээн алмалта ү... тоолоожо үзэхэдэ бэлэн... һүнэй үнэ сэн... луулха бэша... арга бии. Тэр... сал олохол хэ...

Һаалиин г... дээрэ ажала... хэл болон түлбэри ... биһан зарим жэшээнүүд ... хоздошье бии ха юм. Ж... Анастасия Николаевна ... хоёр жэлһээ үлүү сагай ... гүүртые даагшын болон һ... уялгануудые хамталан, а... гаар дүүргэнэ. Тиин энэ г... хоз соогоо эгээн томонь юм... шахуу үнеэд бии. Иимэ ... дээрэ ажалһаа сүлөөлэгдө... хилэгшэтэй байна.

Шэнэ-Замай гүүртэ ... адуулагшань техник-үрэ... уялга дүүргэдэг, гүүртые ... тоо бүридхэл хэнэ. Ху... гүүртэдэ һаалишан Эльви... ева тоо бүридхэл хэнэ, ма... ша Мунко Аюшеев гүүрт... шын уялга дүүргэнэ. Кол... лени эдэ бүгэдые хэрэглэх...

Шухала асуудал ... хүрэтэр шиидхэг...

Үнгэрһэн жэлэй хоёр... һаа эхилжэ энэ колхозой ... лиин гүүртэнүүд ажахын ... оруулагдаа һэн. Түрүүшы... рим тэды һайн үрэ дүн х...

Тиигэбэшье ажахын ... оруулхатаяа хамта, һаали... нүүдые томодхохо, үйлэдб... хай шэглэлтэй болгохо ас... тээ хүрэтэр шиидхэгдээгү... үйлэдбэриин узелнүүдые б... лэ, энэ асуудал шиидхэлг... һэн байна. Гадна комплек... дануудай нэрые хубилгаж... гэдэг болонхой.

Нэгэ узелдэ, жэшээлх... һаалиин гүүртэ, мүн мал ... хоёр гүүртэ ородог юм. ... тусхай бригадир толгой... шье тэрэ захирха ямарш... юм. Энэ нүхэр бүхы ... асуудалнуудые комплексн... бригадиртай шиидхэдэг. Э... нүүдэй коллективүүд бэе... ло байдаг, ажал хүдэлмэр... рээ даажа өөһэдөө ябуул... ниие нэгэ эрхилэгшэ хү... хадань нэгэдэмэл коллек... эндэ тоолоно. Колхоз до... нүүд үйлэдбэриин узе... бии. Энэ хадаа үйлэдбэр... бэрилгые бүри орёо хүндэ... хэрэггүй юумэн гэжэ һа... тэлбэрилгые иигэжэ «һай... продукциин өөрынь үнэ ... руулха ябадалда һаад хэх...

Колхозой правлени (ту... нүхэр Ц. Л. Балданов) а... соондо ороһон бригада... гуулһан аад, тэрэнэйнгээ ... гээр багаар һонирхоно. ... жэлэй дүнгөөр гүүртэ бо... бухэнэй үйлэдбэрилһэн ... өөрынь үнэ сэн тус тус... дожо гаргагдаагүй. Байгш... рүүшын хахад жэл үнгэ... тус правлени ажахын тоо... һон бригадануудайнгаа ... ска дүн огто гаргаагүй. ... бригадада үйлэдбэрилһэн ... циин үнэ сэн хайшааб гэ... хүн хэлэжэ шадахагүй ба...

Һүнэй гүүртэнүүд дээр... лотор энэ жэлдэ хэды ш... доход абтахаб, һүнэй өө... сэн ямар байхаб гэжэ мүн... мэдэнэгүй. Колхозой ... түсэблэгшэ Д. Цырендор... мээр ажахын тоосоондо ... гадануудтай үйлэдбэрии... мүнөө хүрэтэр үгтөөгү... Экономист-түсэблэгшэ ха... хэрэг бүтээхэ уялгатай. ... уялгаяа нүхэр Цырендор... гаар дүүргэнэ.

Ажахын тоосоо нэбтэрү... тэ колхозой партком (сек... хэр Н. Очиров) һаналаа ... дуулна. Тэрэ ажалай ту... жаруулха, малшадые эко... ралсалда хабаадуулха, а... сооной гол асуудалнууды... талаар хэмжээ абанагүй.

Колхозой правлени бо... ком мал ажалай про... абалгада бии байгаа дуту... дые ойрын сагта усадхах... ры хэмжээ абаха уялгата...

Г. ...
«Коммунизмын туя... редакторай ...

Түрүүшүүл урмашуулагдаба

ЯРУУНА. Энэ зундаа дулаан байжа, Яруунын үргэн талада сабшалангай үндэр ургаса гаранхай. Ургаһан үбһэ ногоое саг соонь сабшажа, адуу малдаа бардам хүрэхөөр тэжээл бэлдэхын тула Нарһатын совхозойхид үбһэ хуряалгадаа һайн бэлэдхэлтэйгээр июлиин 10-һаа жэгдэрэн оробо.

Мүнөө үедэ тэжээл бэлэдхэлгэдэ 221 хүнһөө бүридэһэн 29 звено ажаллана. Тэдэ звенонуудта 7 трактор, 48 косилка хүдэлжэ байна. Үбһэ хуряагшад түрүүшын үдэрһөө ажалаа бүтээсэтэйгөөр эмхидхэнэ. Эндэ даалгабаряа дүүргэгшэд олон.

Үбһэшэдэй дунда социалис мүрысөө эмхидхэхэ хэрэгтэ совхозой дирекци, партком анхаралаа хандуулаа. Звенонууд хоорондохи мүрысөөнэй дүн 10 хоногтоо согсологдожо, түрүү звенонуудта вымпел, шан барюулагдаха юм.

Үбһэ хуряалгые хүдэлмэриин 25—30 үдэртэ дүүргэхээр совхозойхид хараалаад, ажалаа һаадгүйгөөр ябуулжа захалаа.

Г. Бабуев.

ИИГЭЭ ҺАА, БҮРИ ҺАЙЖАРХА

…АЖАЛАЙ болон та… ажалай бригадануу… …хын тоосоондо оруул… …таха продуктнуудай … горьтой дээшэлхэ, …нэ сэнгэй хямдарха …инь мэдээжэ. Эгээл …рилго Бэшүүрэй «По… …олхозойхид табижа, …лэй саада тээ бүхы …уудаа шэнэ гуримда … байгаа.

…ин бүхы һалбаринууд …томо бригада болгог… …ахын тоосоондо оруу… …й. Колхозой нэгэдэхи … 147 ажалшадтай. Эн… …а таряалангай, 100 га …нгай газар бии. Гад… …аад толгой гахай тоо…

…ын тоосоондо ороһон … бригадань 201 ажал… …той. Энэ бригадада …о-таряан ажалай нэгэ …жээл бэлэдхэдэг, мүн …шадай болон сааха… …кло ургуулагшадай …уд, хонишодой гурбан … ажаллана. Колхозой …хи бригадада трактор… …н ажалай, кукуруза… …саахарай свёкло ургуу… …й звенонуудһаа гад… …ин фермэ ажалладаг.

…н тоосоото дүрбэдэхи … колхоз соогоо эгээл … болоно. Кукуруза, саа… …свёкло ургуулдаг, тэ… …лэдхэдэг звенонуудһаа …шахан таргалуулагда… …эндэ худалдагдаха ма… …ртэнүүд, шубуунай … ажаллана.

…хогдоһон иимэ брига… …е эмхидхэжэ, ажахын … оруулха, түсэб …риинь тодорхойлхо … колхозой правлени, … комитет, мэргэжэл… …э хүдэлмэри ябуулһа… …литэ. Тиигэбэшье энэ … дутагдалнууд бии гэл… …өөр тус колхоздо то… … һалбаринууд ажахын … оруулагдабашье …эб даалгабаринуудынь … бригадануудта то… …огдохогүй, харин ма… …рмэ, звенонуудта хүр… …шартай. Бригадануу… …элдэ байдаг тиимэ …ермэ, гүүртэнүүд про… …ҺАха талаар аминдаа … ажалай болон мүн… …ин гаргаша хэхэ ли… … байха байгаа.

…Илэн колхозой һаа… …ермые абажа харая. … хүн, тэрэ тоодо 12 …д, ажаллана. Жэлэй … 4780 центнер гэхэ гү, …эн бүриһөө 1620 литр …а, 324 тугал абажа …хэ, 492 центнер мяха …үсэбтэй. Эды хэмжээ… …дукци абалгада бүхы… …0 түхэриг ажалай тү… … гаргашалагдаха. Тэ… …мэ хэмжээгээр тогтоог… …эл:

…лишадта һаагдаһан … центнер бүридэ үбэ… …та 5 түхэриг, зундаа— …иг, искусственна ар… …эжүүлэгдэжэ, тобир … туталнууд абтаһан …риин 2 түхэриг, хам… … түхэриг;

…ртын мал адуулаг… …үхыдөө һаагдаһан һү… …нтнер бүридэ үбэлэй сагта 0,85 түхэриг, зундаа — 0,5 түхэриг, үрэжүүлэгдэһэн үнеэн бүриин 1 түхэриг, хамта 3281 түхэриг;

в) тугаллаха залуу мал харууһалдаг малшадта хээлитэй ябаһан малайнь толгой бүриин 16 түхэриг, хамта 1920 түхэриг. Тугалшадта нэмэлтэ шэгнүүрэй центнер бүридэ үбэлэй сагта 13 түхэриг, зундаа—10 түхэриг, хамта 5532 түхэриг. Техник-үрэжүүлэгшэдэ болон фермын бусад ажалшадта хамта 4684 түхэриг түлэгдэнэ.

Малшад абтаха эдэ түлөөһэнэйнгөө 80 процентые һара бүридэ абана. Бэшэ түлбэринь жэлэй эсэстэ гэхэ гү, али гурбадахи бригадынь түсэбөө дүүргэһэн хараада абтажа түлэгдэхэ болоно. Хэрбээ тус бригадын продукци абаха жэлэйнгээ түсэбые дүүргэһэн, үгтэһэн лимидһээ үлүү ехэ мүнгэ зөөри гаргаагүй һаань, ажалшад түлөөһэеэ бултыень тоосожо абаха юм.

Энэ талаар ямар дутагдал байнаб? Бүхы бригадые (тэндэ һаалиин фермэһээ гадна, тракторно-таряан ажалай, кукурузашадай болон свёкло ургуулагшадай звенонууд ажалладаг) томодхожо, ажахын тоосоондо оруулаад, малшадые өөһэдынь хэжэ бүтээжэ байһан ажалһаа бэшэ, харин бригадын бүхы ажалһаа дулдыдаха болгоод байхадаа ажалшадые хүсэд урмашуулнагүй. Малшад ажалайнгаа түлөөһые хүсэд тоосожо абахадаа ганса мяха, тоһоной түлөө бэшэ, мүн тэндэнь ажаллаагүй аад, талха таряа, кукуруза, свёклын ямараар ургаһаниие харалсаха болоно. Хэрбээ кукурузашад, свёклошодой муугаар ажаллаад байбал, малшадшье түлбэреэ хүсэд абахагүй жэшээтэй бшуу.

ОНДО ОНДОО шэглэлтэй хэдэн звено, фермэнүүдһээ бүридэһэн томо бригадануудые ажахын тоосоондо оруулаад байһан ушарые «ажахын тоосоон бүхыдөө нэбтэрүүлэгдэбэ» гэхын аргагүй. Энэ хадаа ямар нэгэн зорилго табяад, тэрэнэйнгээ дабаан дээрэ гараагүйе харуулна гээшэ. Тиимэһээ тус колхозой бригадануудһаа гадна, жэжэ һалбаринууд — фермэ, звено бүхэн ами аминдаа тоосоотой байха ёһотой. Жэшээлхэдэ, һаалиин фермэ, звено бүхэндэ гансал продукци үйлэдбэрилхэ даалгабари бэшэ, мүн ажалай гаргаша хэхэ өөрын лимидтэй байхада таатай. Тиимэ байгаа һаа, малшад, таряан ажалшад бүхэн абтаха продукциингаа өөрынь үнэ сэнгые горьтой хямдаруулха аргаяа бэдэрхэ. Хүдэлмэридөө оролдосотойгоор, урма зоригтойгоор хандаха бшуу.

Ажахын тоосооной гол зорилго гэхэдэ: шадаал һаа, ажалай бага гаргашатайгаар ехэ продукци абаха шухала. 1961 ондо «Победа» колхоздо центнер һүн 16 түхэриг сэнтэйгээр абтаһан байгаа. Энэнь аймагай бүхы ажахынуудһаа абтаһан һүнэй өөрынь үнэ сэнгые дунда зэргээр абажа гарһаһанһаа дээшээ болоно. Энэ жэлэй дүрбэ һарын дүнгые харахада баһал бирагүй. Бүхыдөө фермэдэнь түсэбэй ёһоор 1050 центнерэй орондо 935 центнер һүн абтаа. Энэ үедэ фермэдэ ажалай түлөөһэндэ 11060 түхэриг мүнгэн түлэгдэһэн, 350 центнер, обёос, 620 центнер үбһэ, 7 мянган центнер силос болон бусад тэжээл гаргашалагдаһан байха юм. Гаргашалагдаһан бүхы мүнгэ зөөреэрнь бодожо үзэхэдэ, дүрбэ һарын туршада 250 центнерээр ехэ һүн абтахаар байгаа.

Шэнэ гуримда ороһон бригаданудта тоосоон зүбөөр хэгдэхэ, продукци абахада хараалагдаһанһаа үлүү мүнгэ зөөри гаргагдахагүйнь тула хиналта табигдаха зэргэтэй. Ганса бригаданудые томодхожо, ажахын тоосоондо оруулаад, ажалаа хизаарлаха гэлтэгүй—малай фермэ, звенонуудые аминдань тоосоотой болгохо шухала. Тиигээ һаа, тус артелиин табиһан зорилгонууд бүри амжалтатайгаар бэелүүлэгдэхэ, ойрын жэлнүүдтэ мяха, нооһо, ороо һо таряа болон хүдөө ажахын бусад продуктнуудые элбэгээр абадаг болохонь лабтай.

Б. Иванов,
Буряадай комплексно научно-шэнжэлэлгын институдай хүдэлмэрилэгшэ.

„Шэнэ Үдэ“ газетэ бэшэнэ

Үнеэн бүриһөө сүүдхын 10 литр һү һаахын түлөө тэмсэел!

СОВХОЗУУД, КОЛХОЗУУДАЙ ҺҮ ҺААЛИИН ГҮҮРТЭНҮҮДЭЙ БҮХЫ ҮНЕЭШЭДТЭ БЭШЭГ

Хүдөө ажахые улам хүгжөөхэ, эдеэ хоолой зүйл элбэг ехээр абажа, ажалшадай байдал һайжаруулхын тулада парти, правительство шэнэ шэнэ хэмжээнүүдые абажа байна. КПСС-эй ЦК-гай, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Хандалгын тобшо, ойлгосотой үгэнүүдые уншахадаа, энээниие үшөө дахин үнэншэмөөр.

Бидэнэр парти, правительствын уряалда харюусаха уялгатайбди. Тиимэ тула, нүхэд, Таанадые, ехэ һүнэй түлөө мүрысөө дэлгэрүүлхые уриха гэжэ шиидээб.

Зун болобо. Хэрбээ мүнөө һү абаагүй һаа, хэзээ абахабибди? Энээниие хүн бүхэн ойлгоно. Тиимэ дээрэһээ бидэнэр үшөө эршэтэйгээр ажаллажа, зунай һайн сагта туйлагдаха юумые бултыень туйлаха ёһотойбди.

Табан жэл соо һүнэй гүүртын ухэршэнөөр хүдэлхэ зуураа, ухэршэн гээшэ һү һаалиие гартаа баряад байдаг гэжэ би ойлгоһон байнаб. Энээниие таанад сохом зүбшөөхэ байхат.

Нэн түрүүн һү абалга бэлшээриһээ, тэрэниие хэр зэргээр хэрэглэһэнһээ болохо юм. Минии адуулдаг бэлшээри гэхэдэ, би һайн ногоотой газар шэлээд, һэлгэжэ байжа үнеэдээ адуулдаг байнаб. Мүн уһалалганьшье һайн. Ухэрнүүдээ адуулжа ябахадаа, үнеэдээ тараахагүй, хэбтүүлхэгүй гэжэ оролдодог байнаб. Халуун үдэрнүүдтэ һоно батаганаанай ехээр дарахагүйн тула үнеэдые гол газарта, һалхи өөдэ һүрюулэн адуулдагбди. Манай гүүртэдэ үнеэдые үдэрэй гурба һаажа эхилээ. Тиихэдээ гараар бэшэ, машинаар һаадаг болоо. Тиимэ дээрэһээ адуулгын график нэгэ бага хубилаа. Мүнөө һүнин адуулганһаа үнеэдээ һаахаяа үглөөнэй 4 часта асарнабди. Һаалганай дүүрэхэлээр гаргаад, 12 час болотор бэлшээнэбди. Тэрэнэй һүүлээр үдэрэй 2 часһаа үдэшын 7 час 30 минута хүрэтэр адуулнабди. Үдэртөө үнеэд дутын бэлшээридэ эдеэлүүлэгдэнэ. Һүниндөө холын, ой модотой газарта абаашадагбди.

Иимэ адуулга һайн үрэ дүн харуулна. Жэшээнь, һүүлшын арбан хоногто манай 246 толгой үнеэдэй һаам 2083 литрээр нэмээ. Мүнөө үнеэн бүхэн дунда зэргээр сүүдхын 7 литр һү үгэнэ. Теэд энэмнай бага гээшэ ааб даа. Мүнөө һү һаали дээшэлүүлхын түлөө бүхы арга боломжо бии. Тиимэ тула үнеэн бүхэнһөө дунда зэргээр сүүдхын 10 литр һаахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээбди. Тиин, нүхэд, ухэршэд, Таанада хандажа, ухэрэй адуулга һайжаруулхые, үнеэдһээ сүүдхын 10 литр һү һаахын түлөө бүхы шадабаряа гаргахые уряалнаб. Энэ хэрэгтэ бултадаа хабаадаха бэзэ гэжэ һананаб. Танай харюуе хүлеэнэб.

Иван ПАДИЕВ,
Яруунын совхозой хоёрдохи отделениин ухэршэн.

ҮҮСХЭЛЫЕНЬ ДЭМЖЭНЭБДИ

Бидэнэр Яруунын совхозой хоёрдохи отделениин ухэршэн Иван Падиевай нээмэл бэшэгтэй танилсаабди. Үнеэн бүриһөө сүүдхын 10 литр һү һаахын түлөө тэмсэхые уряалжа, тэрэ ехэ һайн үүсхэл гаргаба. Хэрбээ мүнөө һү ехээр абаагүй һаа, хэзээ абахабибди гэжэ нүхэр Падиев тон зүб асуудал табина.

Иимэ һайн үүсхэл дэмжэнгүй байжа яашье болохогүй. Тиимэ тула бидэнэршье үнеэн бүхэнэй сүүдхын 10 литр һү абахын түлөө тэмсэхэ гэжэ шиидээбди.

Манай отделенидэ бүхы үнеэднай нэгэ газар, бидэнэрэй хүдэлдэг гүүртэдэ байдаг. Мүнөө 208 үнеэдтэйбди, тэдэнэй 87-нь һаалгана. 10 литр һү һааха аргын байһые иимэ баримта харуулна. Июниин 27-до 187 үнеэдэй тус бүриһөө дунда зэргээр 8,7 литр һүн һаагдаһан байна. Тиихэдэ эрхим һаалишад Агния Афанасьева, Екатерина Бутылина, Крестина Павлова үнеэн бүриин 9 литр һаагаа. Һү һаали үдэр бүри нэмэнэ. Июниин 2-дохи арбан хоногто гүүртэ дээрэ һү һаали 1943 литрээр ехэ болоо.

Мүнөө үнеэдэй һү ороходо ехэ таатай саг байна. Бороо хура ороод лэ, халуун наран шарана. Ногооншье һайнаар урганхай гээшэ. Имагтал бэлшээриеэ зүбөөр хэрэглэжэ, һайнаар, үдэр һүнигүй үнеэдээ адуулха хэрэгтэй.

Иигээд бүри оролдосотойгоор хүдэлжэ, үнеэн бүриһөө сүүдхын 10 литр һү абажа шадахабди гэжэ һананабди.

Тиин бидэнэр өөһэдынгөө ухэршэдые энэ мүрысөөндэ оролсохыень уряалнабди.

Иван ТИМОФЕЕВ, Иван ФЕДОТОВ,
Хэжэнгын совхозой 4-дэхи отделениин һүнэй гүүртын ухэршэд.

ИИГЭЭД ЛЭ ЖЭЛЭЙ ХОЁРДОХИ ХАХАД ЭХИЛБЭ

Эдеэ хоолой зүйл элбэг ехээр абаха тухай зорилго һүүлэй үедэ парти, правительство онсолон табижа байна. Энээнииень бэелүүлхын түлөө хүдөөгэй ажалшад шармайн хүдэлнэ. Үнгэрэгшэ хахад жэлэй дүн харахада, манайшье совхозой хүдэлмэришэд энэ зорилгоёо дүүргэжэ шадаа гээшэ. Хэрбээ 2050 центнер мяха гүрэндэ худалдаха түсэбтэй һаа, 2524 центнерые худалдаа гэхэ гү, али түсэбөө 123,1 процентээр дүүргээбди. Энэ үе соо 6620 центнер һү худалдаха түсэбтэй аад, 7493 центнер худалдагдаа. Мүн нооһо гүрэндэ худалдаха түсэбөө 72,7 процентээр дүүргээбди. Нооһо худалдаха түсэб дүүрэхэл ёһотой аад, хайшалһан нооһоёо түрүүшын хахад жэл соо гүрэндэ тушаажа үрдигдөөгүй.

Ажахын иимэ үрэ дүн өөрөө ерээгүй. Энэмнай совхозой бүхы хүдэлмэришэдэй, нэн түрүүн һаалишадай, ухэршэдэй, хонишодой, зооветмэргэжэлтэдэй, отделенинүүдые даагшанарай оролдосотой ажалаар туйлагдаа юм.

Ниитын хэрэгтэ хэшээл оролдосотойгоор хүдэлһэн хүнүүдые нэрлэхэ болоо һаа, 4-дэхи отделениин (даагшань Г. Д. Скуратов, парторганизациин секретарь Ш. Г. Гомбоев) малшадые дурдаха хэрэгтэй. Энэ отделени бүхы дээрээ ехэ амжалта туйлаа юм. 1757 центнер һү, 372 центнер мяха гүрэндэ худалдажа, түсэбөө үлүүлэн дүүргэа. Тус отделениин Дундада, Булагта нютагта һуурижаһан һү һаалиин хоёр гүүртын һаалишад илангаяа һайнаар хүдэлөө. Эдэ хоёр лэ гүүртынхид совхозой түсэб дүүргэхэ хэрэгтэ ехэ үүргэ дүүргээ гэжэ түсгаар тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Эрхим һаалишан Ханда Тулусова 6 һара соо үнеэн бүриһөө 956 литр һү һаагаа. Хоёрдохи отделениин һаалишан Цыпилма Дашиева—958 литр, 6-дахи отделениин һаалишан Елена Титова — 900 литр һү һаагаа. Эдэ тоонууд хадаа манай эрхэ байдалда ехэ амжалта гэжэ хэлэхэ байнаб.

Манай хонишодой оролдосотой бэрхэ ажалай ашаар мяха худалдаха түсэбөө дүүргээбди. Ажахын тоосоондо ороһон Александр Табхаевай бригада (табадахи отделени) туд бүридөө 40 килограмм татадаг 650 толгой түлгэ тушаагаа. 2-дохи отделениин Намсалма Дулмаевагай даадаг ажахын тоосоото хонишодой бригада 300 толгой түлгэ тушааһан байгаа.

Мүн 6-дахи отделениин ухэршэн Доржи Эрдынеев, хоёрдохи отделениин ухэршэн Цыжип Доржиева гэгшэд һайн үрэ дүн туйлаа.

Нэгэдэхи хахад жэлэй дүн иимэрхүү байна. Жэлэй хоёрдохи хахад соо бүтээхэ зорилгонууд үшөөшье ехэ. Эгээл мүнөө үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ гээшэ шухалын шухала зорилго мүн. Бороо хура ехээр ороод, шанга наранай шарахада үбһэ ногооной ургаса һайн. Богонихон болзор соо һайн шанартай үбһэ тэжээл бэлдэжэ абаха зорилготой байнабди. Энэ хүдэлмэридөө отделенинүүднай барагаар бэлэдхээ. Үглөө мүнөөгүй гар хажууршад, косилкашад нуга сабшалан дээгүүр гарахань. Үбһэ тэжээл бэлэдхэхэ тухай хараа түсэб зохёогдонхой.

Эхэ хонидые үрэжүүлхэ гээшэ мүн лэ шухала асуудалнуудай нэгэн. Энэ хүдэлмэриие эрхимээр үнгэргэхын тула бэлэдхэл хэгдэжэ байна. Хурьгадаа таһалжа дүүргээбди, искусственна үрэжүүлгын пунктнууд бэлэдхэгдэнэ.

Нэгэдэхи хахад жэл соо туйлаһан амжалтаяа жэлэй хоёрдохи хахад соо улам арьбадхаха гэжэ оролдохобди. Тиимэһээ манай совхозой хүдэлмэришэд ажахын шухала кампаниие хаһа саг соонь дүүргэжэ, 7 жэлэй дүрбэдэхи жэлэй даабариие амжалтатайгаар дүүргэхээр шиидэнхэй хүдэлжэ байна.

Ц. БАЗАРЖАПОВ,
Чисаанын совхозой директор.

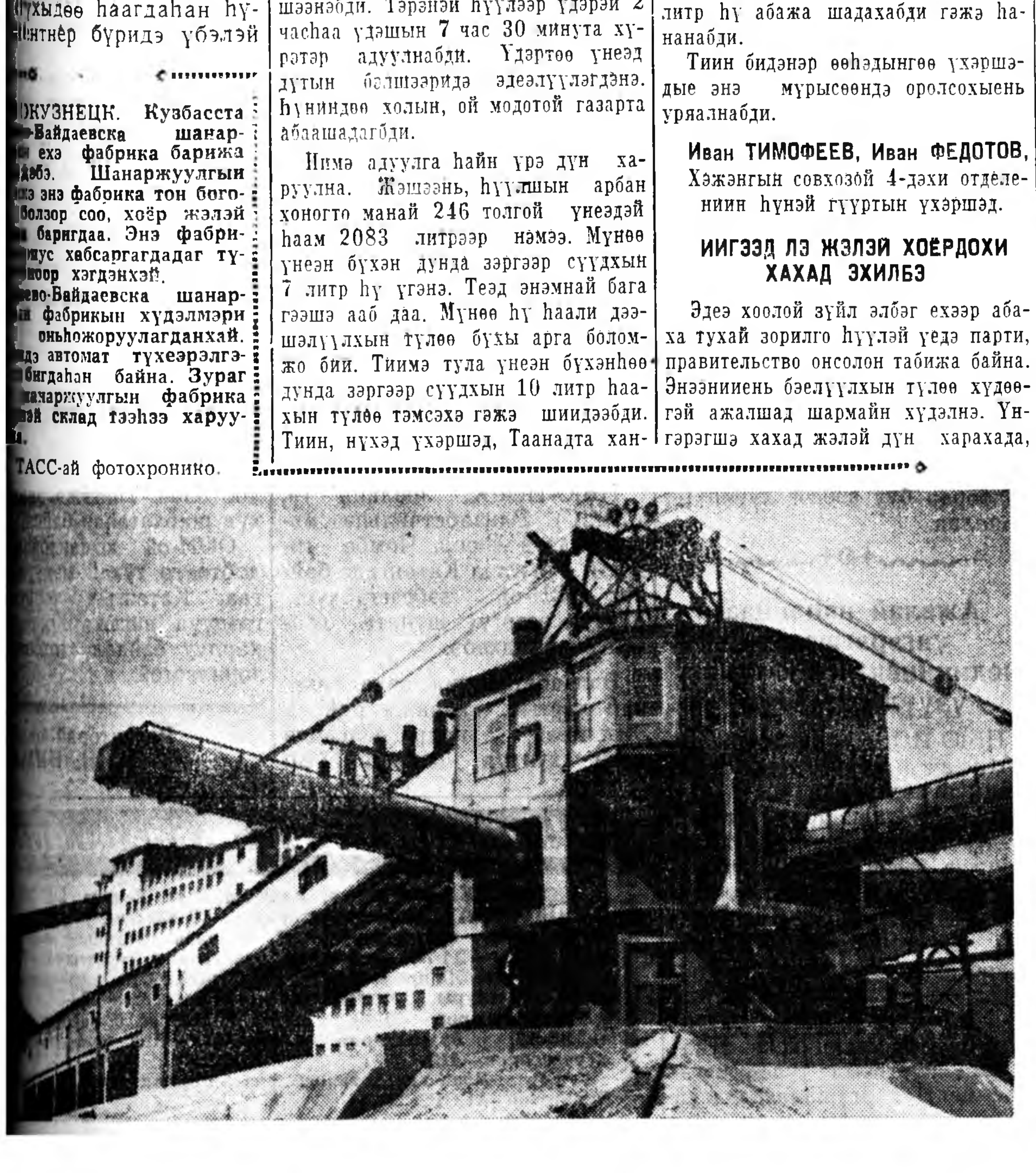

…ОКУЗНЕЦК. Кузбасста …-Байдаевска шанар… … ехэ фабрика барижа …бэ. Шанаржуулгын …э энэ фабрика тон бого… …болзор соо, хоёр жэлэй … баригдаа. Энэ фабри… …ус хабсаргагдадаг тү… …оор хэгдэнхэй.
…ево-Байдаевска шанар… … фабрикын хүдэлмэри … оньһожоруулагданхай. …дэ автомат түхеэрэлгэ… …бигдаһан байна. Зураг …анаржуулгын фабрика …эй склад тээһээ харуу…

ТАСС-ай фотохронико.

ПЕРМЬ. Баруун Уралай барилгашадай дунда техникээ гүйсэд түгэдөөр хэрэглэхын түлөө хүдэлөөн үдэрһөө үдэртэ ургэдэнэ. Энэ хүдэлөөе Пермскэ совнархозой № 4 барилгын трестын түрүү механизаторнууд, экскаваторай машинистнууд Н. Михайлов, А. Смердин, Н. Редругин гэгшэд толгойлбо. Тэдэнэй экскаваторнууд жэлэй турша соо хараалагдаһан нормоһоо мянган часаар үлүү хүдэлһэн байна. Зураг дээрэ: экскаваторай машинист Николай Михайлов ба тэрэнэй туһалагша Александр Черепанов хоёр халаанай эхилхын урда тээ байна. Тэдэнэй экскаватор жэлэй турша соо заһабаригүйгөөр хүдэлхэ ёһотой байһан 2450 часай орондо 3500 час хүдэлһэн байна.

ТАСС-ай фотохронико.

Багшанарта туһаламжа

Таряан ажал эрхилхэ түрүү гуримда ухибүүдые һургаха

Олон жэлнүүдэй туршада манай орон дотор ногоо тарилсажа таряан ажалые эрхилхэ гурим һайнда тоологдожо, бүхы ажахынуудта нэбтэрүүлэгдэдэг һэн. Һургуулинуудташье хэрэглэгдэхэ ургамалнуудай бүридэл, ашаглалга тухай бүхы номууд, газарай үрэжэлэй хайшан гэжэ дээшэлдэгые харуулһан туһаламжануудшье тэрэ гуримые баримталан бэшэгдэһэн, зохёогдоһон байгаа. Теэд энэ гуримаар таряан ажалые эрхилжэ, үндэр ургаса абаха гээшэ шадагдаагүй. Мүнөө дунда һургуулинуудта бүхы теоретическэ болон үйлэдбэриин һуралсалые эрид ондоо болгожо, таряан ажалай пропашной гуримые баримталан заажа эхилхэнь тон шухала. Энэ хэрэг хадаа хүдөө ажахын үндэһэ һуури заадаг багшанарай, һургуулиин бүхы коллективэй гол зорилгонуудай нэгэн болоно.

Ногоо тарилсажа таряан ажалые эрхилхэ гурим шииг нойтоной ехэ багаһаа дулдыдажа, ургаса гарадаг Буряадай газар уларилда тон таарамжагүй. Олон жэлдэ ургадаг ногоо тарихада оройдоол 6—8 центнер үбһэн гектарһаа абтадаг, газарай шииг нойтон дэмы гаргашалагдажа, газарынь буртаг үбһэ ногоондо даргдадаг. Тэрэнэй байһан газарта хабар таридаг ургамалнууд үндэр ургаса огто үгэдэггүй.

Харин энэ гуримай хэды иимэ муутайшье һаань, һурагшад тэрэниие класстаашье, туршалгынгаа талмай дээрэшье шудалдаг һэн.

Таряан ажалай түрүү арга болохо пропашной гуримые шэнжэлжэ, ухибүүдые һайн шадабари, ойлгосотой болгохонь мүнөө тон шухала хэрэг болоод байна. Энэ гуримай ёһоор газар ашаглалгада сэбэр, һула паар байха ёһогүй юм. Пропашной ургамалнуудые тарижа, шииг нойто тогтоожо, буртаг ногооень үгы хэхэдэ, газарай хүрьһэн үрэжэл һайнтай, хүсэ ехэтэй болодог. Манай республикада пропашной ургамалнууд болохо саахарай болон тэжээлэй свёкло, турнепс, морхооб, тэжээлэй бобы, горох, кукуруза ехээр таригдана.

Алтайн хүдөө ажахын научно-шэнжэлэлгын институдай элирүүлһэнэй ёһоор, кукуруза тариһан газарай хүрьһэн соо олон жэлдэ ургадаг ногоонтой адли органическа зүйлнүүд үлэдэг байна. Мүн бобово ургамалнуудай һүүлээр тэдэнэй үндэһэнүүд ехээр үлэжэ, газарай хүрьһэ баяжуулдаг, үрэжэл һайнтай болгодог.

Һургуулинуудай хүдөө ажахын эрдэм заадаг багшанарта иимэ һануулга хэхэ ёһотойбди. Пропашной гуримай гол разделнүүдые заахадаа, гол түлэб анхаралаа иимэ юумэнүүдтэ хандуулха ёһотой гэжэ һанагдана. Кукуруза болон бэшэшье пропашной ургамалнууд олон жэлдэ ургадаг ногоонһоо аяар 1,5—2 дахин багаар газарай шииг нойтые абадаг байна. Пропашной ургамалнууд элдүүрилэгдэжэ, газарай хүрьһэн ходо зөөлэрүүлэгдэһэн, хөөхир байжа, шииг нойтониинь ууралтан дэгдэдэггүй, хура бороогой уһые хуу һорожо абадаг гээшэ. Энээн дээрэһээнь түрүү пропашной гурим хадаа газарай шииг нойто ехэ болгохо, үндэр ургаса абаха хэрэгэй ёһотой һайн арга болоно. Мүн зурууд хоорондуурхи элдүүрилгэ, үтэгжүүлгын органическа, органоминеральна зүйлнүүдые хэрэглэлгэ ургасые бүри дээшэлүүлдэг.

Олон жэлэй ногоо тарилсажа таряан ажалые эрхилхэ гуримай ёһоор, манай республикын олон колхоз, совхозууд бүхы хахалагдадаг газарайнгаа аяар 30-һаа дээшэ хубиинь паар болгожо, ямаршье аша үрэ абадаггүй байгаа. Паарые олон дахин хахалалга, борнойлго газарай хүрьһые урижа, органическа бодосуудыень хүсэд минерал болгодоггүй. Иимэ ушарһаа газарай шэмэтэ хүрьһэн хабарай һалхинда хиидэжэ, һайн ургасада һаад тойбо татадаг.

Эдэ бүгэдые ухибүүдэй һайнаар ойлгохоор бодото жэшээ харуулжа байгаад багшалхада тон шухала. Багша хүн пропашной гуримые, агротехникын талаар ямар юумын хэгдэдэгые тон һайнаар мэдэхэ, һурагшадтаа тодо ойлгосо үгэхэ зэргэтэй.

Һургуулиин туршалгын талмай дээрэ энэ түрүү гуримай ёһоор хүдэлмэри ябуулжа, ухибүүдые үндэр ургаса абахыень һургаха гээшэ багшын гол уялга болоно. Гэхэтэй хамта һурагшадай туршалгын хүдэлмэриие ойрын колхоз, совхозой таряан ажалаа хайшан гэжэ эрхилдэгтэй сасуулан, тэндэхи мэргэжэлтэдтэй зүбшэн хэлсэжэ ябуулха байна.

Гадна туршалгын хүдэлмэри 2—3 хүнүүдтэй звенодо даалгажа, тус тустань түсхай темэ шудалуулха хэрэгтэй. Энэнь һурагшадые өөрынгөө хэһэн ажалда харюусалгатай болгожо һургахада угаа туһатай.

Н. Краснопевцев,
хүдөө ажахын эрдэмэй кандидат,

А. Капустин,
Буряадай АССР-эй габьяата агроном.

Редакцида ерэһэн бэшэгүүдһээ

Буряад ёохор хуушархагүй

Түрэл Буряадаймнай түб— Улаан-Үдэ үдэр, һара ошохо бүри шэнэлэгдэн, урган хубилжа, урданайхиһаа улам гоё һайхан болоно. Һүүлэй жэлнүүдтэ хэды һаруул, олон дабхар гэр байшангууд бодооб.

Хоёр талаараа модоной ногоон намаа надхуулһан гудамжануудаар хоёроороо хүтэрэлдэһэн трамвайнууд дуратай сагтатнай иишэ-тиишээ таһалдаагүй ябажа байха. Городой ургажа, гоё һайхан болоһыень тоолохонь бэрхэтэй.

Теэд хэды тиимэ байбашье, культурын паркнууд болон амаралтын газарнуудтахи барилга бэшэнһээ ехээр гээгдэнги гэхээр.

Би июниин эхеэр Улаан-Үдэ ерээд, нүхэдөөрөө хамта городой саад ошоо һэм. Һониной хиие һайн гэдэгээр ёохор наадажархиха һанаатай ябааб. Теэд модон хорёотой түхэреэн жаахан талмай соо залуушуул багтажа ядатараа «шэхээтэй», хатарха гэжэ һэдэнэд. Хорёогой газаа тээһээ талмайда багтажа ороогүй, ёохорто дуратайшуул туун турлаагтал, үлылдэнэ, үндылдэнэ. Решётко хорёогой забһараар хоёр тээһээнь хөөрэлдэхэшье зон бии. Энэнь угаа аягүйдэ үзэгдөө һэн.

Мүнгэ түлэжэ, ёохорто ороо һэмди. Ай, бурхан зайлуул, ябахашье, хатархашье аргагүй —түлхилдөөн, түрисэлдөөн. Наадан бэшэ, горшоог соо бусалһан орооһон гэхээр...

Улаан-Үдэһөө нютагаа бусаад байхадамни, «Буряад Үнэн» газетэдэ республикымнай ниислэлдэ ёохор наадынай ямар байдалда байдаг тухай тон зүбөөр, манай һанамжые таажархиһандал, бэшэгдэһэн Д. Улзытуевай статья толилогдоо һэн.

Харин тэрэ бэшэгэй гараһаар һараһаа үлүү саг үнгэрбэ. Теэд Культурын министерствын мүнөө болотор ямаршье харюу үгэхэгүйнь гайхалтай. Хайшан гэжэ буряад наадаяа һайн талмайтай болгохо, саашадань хүгжөөхэ тухай хэмжээ абаха тухайгаа харюу үгэхыень министерствэһээ хүлеэхэл болоолди даа.

Д-Д. Дамбаев,
Хэжэнгын совхозой хүдэлмэришэн.

Дэмы орхигдошоо

Буряад зон урдын сагһаа хойшо адуунай мяха эдидэг заншалтай ха юм. Адуунай мяхаар хэгдэһэн колбаса, консервэ магазинуудта гарадаг ааб даа. Теэд адуунай дотор мяхаар буйлуулагдаһан эдеэн мүнөө столово, ресторануудта байдаггүй.

Адуунай далан, арьбан, хята, омоһо, эльгэ, бөөрэ амяар амяарынь ёһотоор буйлуулжа, мяхан табаг барибал, хэнэйшье арсахаар бэшэ амтатай эдеэн байха һэн.

Адуунай шуһа гэдэһэн соо шудхаад худалдахада ямар аятай һааб? Халуун шабай хэншье эдихэ дуратай байха. Юрэнхы дээрээ манай республика соо ганса адуунай бэшэ, бусад малайшье гэдэһэ дотортые ехэ мууса хэрэглэнэбди.

Эдеэ худалдаанай, столовонуудай трестын, мяханай комбинадай ударидагшадта адуунай доторые хэрэгсээдэггүйгөө болижо, амтата һайн эдеэнэй зүйлнүүдые хэдэг болохые бодожо үзыт гэжэ би һануулха хүсэлтэйб.

Е. Тархаева,
Улаан-Үдын мяханай комбинадай механизированнэ цехэй токарь.

Хэзээ кино харадаг болохобибди?

Ноёхоной XX партсъездын нэрэмжэтэ колхоз аймаг соогоо томохон ажахынуудай нэгэн юм. Артелиин центрһээ 18 модоной газарта Түхэм гэжэ тосхондо 50 гаран үрхэтэ айл ажаһуудаг. Эндэ ажахын тоосоондо ороһон ухэрэй, хонинодой, тракторно-таряан ажалай бригаданууд байрланхай. Залуушуул ехэ олон.

Теэд ажалай һүүлээр сүлөөтэй сагаа һайнаар үнгэргэхэ арга, олдоногүй. Мүнөө жэл кино оройдоол 3 дахин асарагдаа һэн.

Аймагай культурын таһагые даагша нүхэр Жамбалов энэ асуудалда һаналаа табинагүй.

С. Биликтуев.
Сэлэнгын аймаг.

Элдэб һонин

Онтохонуудай суглуулбари

Буряадай номой хэблэл Дашинима Дамдиновай суглуулан найруулhан «Мэлхэй hармагшан хоёр» гэжэ онтохонуудай суглуулбари хэблэлhээ гаргаба. Энэ суглуулбари Шэтын областиин, Агын округой, Дульдургын аймагай, Туршан нютагта hуудалтай хүгшэн Долгор Доржиевагай хөөрөөнhөө бэшэгдэжэ абтаhан байгаа.

Энэ суглуулбари соо «Мэлхэй hармагшан хоёр», «Ойдоб Мэргэн», «Бүлюүтэйнхи», «Таряашан хаанай одхон хүбүүн» гэхэ мэтэ хамта найман онтохон оруулагданхай. Эдэ онтохонууд соо ёhотой үнэн сэхэ тэмсэлшэ хүнүүдые харуулhан байха юм. Жэшээлхэдэ, «Ойдоб Мэргэн» гэжэ онтохон олон арадай дундаhаа гараhан хүбүүнэй сэсэн мэргэн абари зан тухай, үнэн сэхээр ябажа, муу hанаата hамгандаа hалаhан тухайнь хэлэгдэнэ.

Онтохонуудай суглуулбари эртэ урда сагай үндэhэн түхэл маяг харуулhан зурагудтайгаар хэблэгдээ.

Шатар

ЛОКОМОТИВАЙХИД ТҮРҮҮЛЬЭЭР

Шатараар республикын түрүү hуури эзэлхын түлөө болоhон мүрысөөнэй хоёрдохи уулзалга үнгэрэгдөө. Эндэ «Труд», «Буревестник» бүлгэмэй командануудай наадаа. «Труд» командын түлөө наадаха эхэнэрэй үгышье hаань, тэрэ команда 3:3 тоотойгоор наадаяа дүүргээ. Тэдэнэй хоёр парти хойшолуулагданхай.

Динамынхид (эхэнэргүйгөөр наадахадаа) спартагайхидтай уулзажа, баhа хатуу шангаар тулалдаа гээшье hаань, 3:5 тоотойгоор шүүгдэhэн байна.

Локомотивайхид «Урожай» командынхидые хэбэрэгхэнээр шүүгээ. Забhарлалга хурээр 5,5:1,5 тоотой болоод байгаа. Үшөө хойшолуулагдаhан нэгэ партитай.

Хоёрдохи турай удаа «Локомотив» команда—11,5, «Спартак»—8,5, «Труд»—8, «Буревестник»—6,5 очкотой болоод ябана.

**

Энэ үдэр командын түлөөлэгшэд хоёрдохи, гурбадахи уулзалгануудта хойшолуулагдаhан партинуудаа наадаа.

Локомотивайхид динамынхидые нэгэ дахин шүүгээд, нүгөөдүүлhэнь алдаа. «Урожай» командатай наадахадаа локомотивайхид тэнсэнэн байна. Тиигэжэ «Динамо», «Урожай» хоёртой наадаhан локомотивайхид тэдэниие 7:1, 6:2 тоотойгоор шүүбэ.

Буревестник», «Спартакта» 4,5:3,5 тоотойгоор алдаа.

Гурбадахи уулзалгын урда тээ «Локомотив» мүрысөөндэ ябаhан бусад командануудhаа холо урдишалба. Тэрэ арбан зургааhаа 13 очкотой. Тиихэдэ «Спартак» минил 8,5 очкотой болонхой. Тэрэшэлэн «Труд» арбан гурбаhаа 8, Буревестник» арбан дүрбэhөө 7,5 очкотой болоо.

А. Сумкин,
шатараар мастерта кандидат.

СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ

СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшын орлогшо нүхэр Новиков Владимир Николаевичые экономическа туhаламжа хүргэлсэхэ Соведэй саг үргэлжын түлөөлэгшөөр, экономическа туhаламжа хүргэлсэхэ Соведэй гүйсэдхэхы комитедэй түлөөлэгшөөр СССР-эй Министрнүүдэй Совет томилбо.

—✦✦✦—

Сагай уларил

Буряадай гидрометбюрогой мэдээсэhэнэй ёhоор мүнөөдэр республика соомнай бага зэргэ үүлэтэй, урда аймагуудта заа зуу бороотой байха, тэнгэри дуугаржа магад. Зүүн зүгhөө hулаханаар hалхилха. Улаан-Үдэ хотодо үглөөгүүр 13—15, үдэрынь 27—29 градус дулаан байха юм.

Июлиин 22—26-най үдэрнүүдтэ үүлэтэйшэг аад, хура бороо багатай байха юм. Зүг бүхэнhөө hулаханаар hалхилха. Хойто аймагуудта hүниндөө 5—10, бусад аймагуудта 11—16, үдэртөө 24—29 градус дулаан байхаар хүлеэгдэнэ.

БУРЯАД ҮНЭН
4-дэхи нюур
1962 оной июлиин 21.

Тобшо мэдээсэл

⊙ Советскэ циркын бүлэг артистнууд Болгарида амжалтатайгаар наада харуулжа байна. Тэдэнэр 2 hара соо Старозагора, Хасково, Варна городуудта наада харуулба. Болгариин, Венгриин артистнуудтай хамта совет артистнууд «Зүрхэтэйшүүлэй ажалладаг газар» гэhэн наада июниин 16-hаа хабаадахань. Энэ наадаа ниинь hаяхан нээгдэhэн ниислэлэй циркдэ харуулагдаха юм.

⊙ Москва Гавана хоёрой хоорондо саг үргэлжын агаарай харилсаа тогтоохо тухай хэлсээн СССР Кубын Республика хоёрой хоорондо баталагдаа. Энэ агаарай харгы замда «ТУ-114» түхэлэй самолёт ябаха.

⊙ Баруун Берлинэй кинотеатрнуудай нэгэндэ «Солдат тухай баллада» гэhэн совет кинофильм харуулагдана. Баруун Берлинэй газетэнүүд энэ фильмые магтаhан бэшэгүүдые толилно. Режиссер Г. Чухрай гэгшын шадабариие тэндэ онсолон бэшэнэ.

⊙ Пианино гаргадаг Зейфеннерсдорфын фабрика (ГДР, Дрезденэй округ) 200 мянгадахи пианинаяа гаргаба. Энэ пианинань Африкын нэгэ гүрэндэ абаашагдаха юм. Энэ фабрика 80 жэлэй саада тээ бии болгогдоо hэн. Энэ эрхим hайн пианино дэлхэйн 40 оронуудта абаашагдадаг байна.

⊙ Винер-Нейштадт гэдэг Австриин городой 1000 гаран ажаhуугшад хандалга гаргаа. Атомна зэбсэг туршалгые Австриин правительство сэхэ шууд буруушааха ёhотой. Мүн ядерна зэбсэг хорихын түлөө тэмсэхэ ёhотой гэжэ энэ хандалга соонь эрилтэ табигдана. «Фолькштимме» газетын мэдээсэhээр, эб найрамдалай түлөө тэмсэгшэдэй Винер-Нейштадт городой совет эб найрамдалай, буу зэбсэг хуряахын түлөө тэмсэе гэhэн уряа гаргаа.

(ТАСС).

Арбан табан жэлэй туршада

Сэсэг набшаар бүрхөөгдэhэн сэнгүү hайхан газарта түхеэрэгдэhэн Бэшүүрэй Бага Хунилын хүүгэдэй байшанда хүмүүжүүлэгдэгшэдэй зунай лагерь. Тэндэ лагерь нээлгэтэй дашарамдуулан тус байшангай тогтоhоор 15 жэлэй ой гүйсэhэнэй баяр тэмдэглэгдэбэ.

Эдир хүмүүжүүлэгдэгшэдэй жагсаал болоо. Удаань физкультурна номерүүдые харуулhан байна.

Бага Хунилын хүүгэдэй байшан арбан табан жэлэй туршада 500 шахуу үншэн багашуулые hайнгай хүзүүн дээрэ гаргажа хүмүүжүүлжэ табяа. Тэндэ хүмүүжүүлэгдэгшэдэй олонхинь эдэ дэ, дунда тусхай эрдэм шудаланхай, республикынгаа предприяти, эмхи зургаанууд болон колхоз, совхозуудта худэлнэ.

Багашуул амжалтатайгаар hуралсахаhаа гадна ажалай тодхол олонод.

—hуралсалай үнгэрэгшэ жэлдэ хүмүүжүүлэгдэгшэдэймнай 92 процентнь hайнаар hуража гараа,—гэжэ хүүгэдэй байшангай директор нүхэр Михаил Мальцев хөөрэнэ.

Шанда хүртэбэ

Полиин хатанай үндэр баян ургаса абахын тула Анаагай совхозой 5-дахи отделениин кукурузашан И. Суровой ехэ оролдолго гаргана. Тарилгаяа богони болзорто үнгэргэhэн хадань ургасынь гараса hайн, али али талаараа тэгшэ квадрадуудтай.

Мүнөө тэрэнэй даадаг звено кукурузынгаа полиие хоёр дахин хэрээhэлүүлэн борнойлжо дүүргээд, зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэнэ. Тиихынгээ хажуугаар минеральна үтэгжүүлгэ оруулна. Ургамалынь дүрбэ-зургаан набшаhатай боложо, hэбшээ hалхинда hамилзадаг болонхой.

Ургамалаа hайнаар харууhалжа, ургуулжа байhанайнь түлөө нүхэр Суровойдо Хоринн нютагай үйлэдбэриин управлени шан барюулаа.

Н. Дамбаев.

Булат ЖАНЧИПОВ

А А Д А Р

Зүүн урдахи ойто зүгэй
Зузаан Манхан уулаhаа
Сэлгеэн hэбшээн сэнгүү талын
Сээжэн дээгүүр эльбэнэ.
Дууша шубуухай дуугаа хаяад,
Доошоо дободоо буушанхай.
Халуун наран хара үүлээр
Хамаг нюураа бүтүүлээ.
hаахар бархаг hажалуур үүлэн
hалиран, харлан, наашалhаар,
Манхан уулын магнай мүргөөд,
Мүнгэн дуhалаар адхаршоо.
Зуран түргэн гал годлёор —
Зулайень Манханай харбангаа,
Дуhал-гомдолоо багтаажа ядан,
Дорьботор наяраа дээрэhээ.
Аята талымни аяар шэмэг —
Арбан үнгын сэсэг набша
Гомдолто үүлэнэй гоожоhон
нулимса
Гурбөөд, уяхан, даанагүй...
Уурап маные хормойдоо орхижо,
Урматай үндэртөө харагдаад,
Залинта аадарай hиирэг соогуур
Зузаан Манхан hанаамар.

Согтойхоноор ажаллана

Суулгын дунда hургуулиин 8—10-хи классуудай 27 hурагшадhаа бүридэhэн үйлэдбэриин лагерь Түгнэ голой эрьедэ байрлажа, хонишон Гончик Цыбановай гүүртэдэ ажаллана. Үхибүүдэй ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ, тэдэндэ хүдэлмэриин шадал, ойлгосо hайнаар үгэхын түлөө хүтэлбэрилэгшэ-багша Пунцук Ринчинович Цыбикдоржиев ехээр оролдоно.

Совхозоймнай 2-хи отделенидэ арбан хоёр машинкатай 3 агрегат табигдажа, хони хайшалалга hурагшадай гол ажал болоо. Хоёр агрегадтань сула үхибүүд хүдэлнэ. Тэдэнэй олонхинь имэ хүдэлмэри урдань хээгүй байжа, түрүүшын үдэрнүүдтэ хүндэшэг, заримань үдэртэ 7—8 хони хайшалдаг hэн.

Харин үдэр үнгэрхэ бүри hурагшад улам шадалтай боложо, тус тустаа 30 гаран хони хайшалдаг болоо. Жэшээнь, Алла Доржиева түрүүшын үдэр 8-хан хони хайшалhан аад, саашадаа үдэр бүхэндэ гурба-дүрбөөр үлүү хайшалжа, мүнөө үхибүүд соогоо түрүү зэргэдэ гараа.

Мүн hурагшад Люба Бадмаракшеева, Валерий Бодиев, Сергей Гомбоев, Зоя Добрынина болон бусадшье hайн бүтээсэтэйгээр, эрхим шанартайгаар ажаллана.

Ж. Цыбанов.
Мухар-Шэбэр.

Горячинск курортдо

Байгал далай шадар оршодог Горячинск курортдо нэгэ доро 300 гаран хүн амардаг юм. Новосибирска, Кемеровскэ, Шэтын болон Эрхүүгэй областьнуудhаа, мүн Яхадай АССР-hээ ерэгшэд эндэ амаржа байнхай.

Горячинск курорт 1751 ондо тогтоhон түүхэтэй. Тэндэхи уhан 54,5 градус дулаан болодог. Тэрэ халуун уhанда ехэнхидээ хэрхэ үбшэнтэн аргалуулна.

Курортын дэргэдэ шэнэ клуб, амарагшадай байха байра баригдажа эхилээ.

О. Тугутов.

ТОНУУЛШАД БАРИГДАБА

(Болоhон ушар)

hүниин тэн ойртобо. Улаан-Үдын заводуудай нэгэндэ ажалладаг хүдэлмэришэн Левшаков гэр тээшээ шуумгай гэшхэлбэ. Хотын Гостинна ряд багта танигдаагүй хоёр хүн тэрэниие зогсоогоод:

— Тамхи татуула,—гэбэ.

— Тамхи үгыб,—гэhэн харюу үгэбэ.

Эгээл тиимэ харюу үгэхыень хүлеэжэ байhан тэрэ хоёрой нэгэн Левшаковой бахалзуурта аhаад, харшада хашан бажууба. Тэрэ hамбаанда нүгөөдэнь халааhа хармааниинь уудалжа оробо.

—Хармаандам абаха юумэн байхагүйл,—гэжэ хииганаhан хоолойгоор дуугарха абаян дуулдаба. Тонуулшад хоолойень бүри шангаар бажуужа, тэрэниие абиртуулба. Тэрэнэй хаахирха абяан Гостинна рядай магазинуудай харуулшан Лариса Никитична Непомнящих гэгшэдэ дуулдаба. Тэрэ эхэнэр дары дохёо үгөө hэн.

Тонуулшад бариhан хүнөө хаяжархёод тэргэлhэн байгаа. Тэндэ ерэhэн хоёр милиционер тонуулшадые барижа, хохидогшотойнь хамта отделенидээ абаашаба.

Тэрэ hүни милициин лейтенант Ковалевский дежурилжэ байгаа hэн. Хохидогшотой хөөрэлдэhөөр байтарнь, асарагдаhан тэрэ хоёр хүниие нь Левшаков танибагүй.

Тиигэhээр байтар үшөө нэгэ хүн үүдээр оруулагдажа hуулгагдаба.

—Нүхэр лейтенант, тонуулшамнай одоол энэ хүн лэ даа,—гэжэ Левшаков дежурнэдэ хэлэhэн байна. Тиигэжэ Лосев гэгшэ баригдаа. Удангүй баhа нэгэ хүн асарагдаа. Тэрэ тонуулшаниинь Константинов гэгшэ байшоо.

hуралга мүшхэлгын hүүлээр тонуулшад гэмээ мэдэрээ. Юуб гэхэдэ, Константинов Лосев хоёр сугтаа түрмэдэ hуужа, гэмээ амасаhан хүнүүд байhан байгаа. Тэрэ хоёр Левшаковой гарай часы буляажа абаhан байба.

Хүнгэн олзын хойноhоо үлэнхэдэгшэд—Лосев Константинов хоёр сүүдэй урда hаяар зогсохонь.

Б. Андреев.

БАЙГАЛАЙ ЭРЬЕДЭ. И. ДЕНИСОВЭЙ фотоэтюд.

ХИЛЫН СААНАhАА[...]

Араб-совет хани барисаан бэхижэнэ

КАИР, июлиин 19. (ТАСС). Асуанай ехэ хаалтые барилга шухала шатадаа орожо байна. Асуанай ехэ хаалтые барихха хэрэгүүдэй министр Мусиа Арафа үсэгэлдэр бетонно шэнэ завод нээбэ. Энэ завод мүнөөнэй совет түхеэрэлгэнүүдээр хангагданхай. Энэ заводые нээхэ ёhололдо хабаадагшад ОАР-ай президент Гамаль Абдель Насерай, Советскэ правительствын толгойлогшо Н. С. Хрущевой хүндэлэлдэ hайн hайхан үгэнүүдые хэлээ.

Асуанай хаалтые барижа байhан хүнүүдэй байра байдал hайжарна. Байрын шэнэ гэрнүүд городто олоор баригдана. 500 хүнэй hуурitай ехэ залтай шэнэ клуб нээгдээ. Энэ клубые нээлгэдэ зорюулагдаhан митингдэ министр Мусиа Арафа, Асуанай губернатор Эззат Салама гэгшэд үгэ хэлээ. Советскэ экономическа, техническэ туhаламжын эрхим hайн байhан тухай, совет-араб хани барисаан улам бэхижүүлэгдэжэ байhан тушаа тэдэнэр хэлэбэ.

Англиин компартиин гүйсэдкомой заседани

ЛОНДОН, июлиин 19. (ТАСС). Англиин компартиин гүйсэдкомой заседани болоо. Тэндэ компартиин мэдээжэ мэргэжэлтэ Дж. Даннен гэгшэ хүдөө ажахын асуудалнуудаар Англиин компартиин бай hаниие тодорхойлбо. Хүдөө ажахыда монополинууд ээрэхээ байна. Энэ ушарые бүхэлюулха хэрэгтэй гэжэ Даннен үргэлжэлүүлээ.

Монополинуудые түрэнэй мэдэлдэ абаха эрилтэ компартиин табина. Монополинууд хүдөө ажахыда хэр зэргээр олзо олодог байнаб гэжэ зорюута тодорхойлхо хэрэгтэй гээд Даннен уряалаа.

Томо баяшуулай газарые гүрэнэй мэдэлдэ абаха, фермернүүдэй дунда кооперировани дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй hайшааха шухала гээд компартиин эрилтэ табина.

Жэжэхэн фермэнүүдтэ эгээ ехэ туhаламжа үзүүлхэ шухала гэжэ Англиин коммунис парти тооломо.

Хүдөө ажахын хүдэлмэришэдэй салин хүлhэ дээшэлүүлхэ, хүдэлмэриин үдэр богонидхохо, ажалай эрхэ байдал hайжаруулха зорилго компарти табина гэжэ Даннен мэдүүлhэн байна.

Бүхэдэлхэйн конгрессые арадууд дэмжэнэ

ДАМАСК, июлиин 19. (ТАСС). Бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряаха, эб найрамдал тогтоохо асуудалнуудта зорюулагдаhан бүхэдэлхэйн конгрессэй хүдэлмэриин дүнгүүдтэ Сириин хэблэл ехэ анхарал табина. Дэлхэйн арадуудта бүхэдэлхэйн конгрессэй зорюулhан бэшэгые Дамаскын газетэнүүд толилоо. «Буу зэбсэг хуряахада дэлхэйн бүхы оронуудай арадууд байдал hайжарха» гээд «Ассада Аль-амм» газетэ эршэглэhэн байна. Мүн тэндэнь съездүүдэй Ордон соо болоhон түгэсхэлэй заседани тухай фотозураг толилогдоо.

«Москвада болоhон бүхэдэлхэйн конгрессые арадууд дэмжэбэ» гэжэ «Аль-Манар» газетэ бэшэнэн байна. Бүхы арадууд, конгрессто түлөөлэгшэдөө эльгээгээшье арадууд булта бүхэдэлхэйн конгрессые дэмжэнэ. Тиигэжэ бүгэдөөрөө буу зэбсэг хуряахые уряална.

Ажалай наhанhаа үнгэрэгшэдтэ медицинскэ туhаламжа үзүүлэгдэхэгүй

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 18. ТАСС-ай корреспондент Г. Фримен мэдээсэнэ:

Ажалай наhанhаа үнгэрэгшэдтэ медицинскэ туhаламжа үзүүлхэ гэhэн хуулиин проектые Америкын сенат үсэгэлдэр баталбагүй. «Поларис» түхэлэй ракетэнүүдые бүтээхын түлөө олон миллиард доллар тэндэ гаргашалагдадаг. Харин 65-hаа дээшэ наhатай американецуудта медицинскэ туhаламжа хүргэхын түлөө нэгэшье цент гаргашалагдахагүй байна бшуу.

Энэдхэг арад США-гай хархис этэгээдүүдэй аашые буруушаана

ДЕЛИ, июлиин 19. (ТАСС). «Американецууд, галаар наадахаяа болигты!» гэhэн гаршагтай брошюра Делидэ гараба.

Энэ брошюра соо ядерна туршалгануудые Америкын хэжэ байhан тухай шүүмжэлэгдэнэ. США-гай хархис этэгээдүүд хүн түрэлтэндэ эсэргүү гэмтэ хэрэг үргэлжэлүүлнөөр. Агаарта, газар доро США ядерна туршалгануудые хэжэ, хүн түрэлтэндэ эсэргүү аашаа гаргана гээд энэ брошюрын оролто үгэ соонь парламентын гэшүүн Ю. М. Банерджи бэшээ.

Атомна дайн байлдаае бэлдэхэ тухай Америкын хэблэл үдэр бүхэндэ мэдээсэлнүүдые толилно. Ядерна hомотой ракетэнүүдэй, атомна бомбоор зэбсэглэhэн томо бомбардировщигуудай фотозурагуудые газетэнүүдтэ гаргана.

Ядерна туршалгануудые дахин эхилжэ, Холбоото Штадууд арадуудай хүсэл эрмэлзэлгые хараада абан[...] hан тухайгаа элирхэй[...] боото Штадууд улас[...] шухалын шухала ас[...] дые хүсэ хэрэглэхэ[...] кын талаhаа шиидх[...] гэhэн гээд брошюра[...] дэнэй.

Холбоото Штаду[...] океание ядерна зэб[...] ха полигон болго[...] Зүүн Азиин араду[...] түхёолдуулна. Эб н[...] да дуратай энэд[...] США-гай эдэ хор[...] нуудые зэбүүрхэн б[...] гэжэ брошюра соо[...] на.

АМЕРИКЫН ХО[...] ШТАДУУД. Ядерна [...] ряахын түлөө тэмсэ[...] хүнүүд «Эвримен» су[...] жа, США-гай атомн[...] туршадаг газар тээш[...] Харуул хэжэ байhан [...] корабльнууд тэдэнии[...] Тиихэдэнь «Эвримен-[...] яхта дээрэ бүлэг хү[...] гаад, туршалгын газа[...] ошохо hэдэлгэ гарга[...] баhа байлгагдаа. Зур[...] Нью-Йоркын сүүдэй [...] урда «Эврименние» [...] жагсаал боложо байн[...]
Пренса Латина, Т[...]

Тэмсэл үргэлжэлhөөр

ХАНОЙ, июлиин 19. (ТАСС). Нго Динь Дьемэй бүлэгэй арадта харша засаг түрэдэ эсэргүү тэмсэл Урда Вьетнамда улам үргэдэнэ. Есэхэнда 27 километр утатай адаалхай түмэр хаалтые тэндэхи хүн зон таhара удара тата хаяа. Иигэжэ Урда Вьетнамай патриодуудай «Сүлөөрэлгэ» агентство мэдээсэбэ.

Фу-Ен провинцида дайсад стратегическэ hууринуудые бии болгохо зорил[...] байгаа. Эндэхи хү[...] эдэбхитэйгээр т[...] аагар 32 иимэ hуу[...] болгохын орондо гү[...] хидхэhэн байна бш[...]

Урда Вьетнамай [...] рэгшэд улам олоор[...] нэ ошоно. «Республ[...] луушуул» гэдэг отр[...] бүлэг сэрэгшэд (К[...] провинци) тэрьелжэ[...]

Ажалшадай илалта

ЛОНДОН, июлиин 19. (ТАСС). Англиин, Уэльсын нютагай захиргаанай органуудай 180 гара мянган хүдэлмэрилэгшэд илалта туйлаба. Тиигэжэ тэдэнэй салин хүлhэн 3,5 процентээр дээшэлүүлэгдээ. Англиин эдэ ажалшадай профсоюзуудай хүтэлбэри саашадаашье салин хүлhэ дээшэлүүлхэ эрилтэ таба[...] готой.

Англиин электро[...] мянган алба хаагша[...] хүлhые правительст[...] лүүлхэ баатай боло[...] лүүлхэ эдэнэй салин ху[...] 50 фунт стерлинг хү[...] дээ нэмээгдэхэ гэ[...] нүүд бэшэнэ.

Японой премьер-министр Икэдын мэдү[...]

ТОКИО, июлиин 19. (ТАСС). Правительствын гадаадын политика хубилхагүй гэжэ Японой премьер-министр Икэда мүнөөдэр үнгэрэгдэhэн пресс-конференцидэ мэдүүлээ.

Харилсаануудаа hайжаруулха тушаа Япон Урда Корей хоёрой хоорондохи хэлсээнүүдые правительство эдэбхитэйгээр үргэлжэлүүлхэ зорилготой hайжаруулха зори[...] дана гэжэ Икэда [...] лүүлбэ.

Минии засаг түр[...] сагта Япон ядерна [...] болохогүй гэжэ [...] дентнүүдтэ ашуудал[...] харюусаба.

Японой, Американ хоорондохи харилсаануудые улам бэрхэжүүлэлнүүд то[...] гэжэ премьер-минис[...] мэдэрбэ.

Элизабетвильда хорото аа[...] гаргагдаба

НЬЮ-ЙОРК, июлиин 19. (ТАСС). Элизабетвильhээ мэдээсэhэнэй ёhоор, Чомбе гэдэгэй бүлэглэл Катангада байдаг ООН-ой зэбсэгтэ хүсэнүүдтэ эсэргүү шуhата добтолго эмхидхэбэ.

Элизабетвилиин заха газарай харгые хаража байhан Энэдхэгэй подразделенидэ олон хүнүүд июлиин 17-до добтолоо. Тиигэжэ [...] хүн шархатаhан бай[...] ООН-ой командо[...] добтолго тухай мэд[...] гаа. Катангын хор[...] гээдүүд иигэжэ Кон[...] хардуу байдал тох[...] зорилготой.

Редакторай о[...]
М. Н. Н[...]

Манай адрес, телефон[...]

АДРЕС РЕДАКЦИИ: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. [...]ФОНЫ РЕДАКЦИИ: редактора — 46-32, зам. редакт[...] 32-74, ответ. секретаря—27-37, отделов партийной ж[...] пропаганды—24-74, сельского хозяйства и советского [...]тельства—47-59, промышленности, транспорта, информ[...] 35-14, культуры, литературы и искусства—34-05, [...] и рабселькоров—40-49, отдел переводов и коррект[...] — 35-95, бухгалтерия — 37-32. Для междугор[...] переговоров—16.

Гор. Улан-Удэ, типография Министерства ку[...] Бурятской АССР.

Н00930. Зак. № 33[...]